

Buki Tabu Teterina.

BUKI No. 2.

Yosua be Toloinao Teteridi.

R. V. Grant L.Th.

VJ
Dabuan
7.6

The Story of the Bible.

Book No. 2.

Stories of Joshua and the
Judges.

with Compliments to
W. Grant

Buki Tabu Teterina.

BUKI No. 2.

Yosua be Toloinao Teteridi.

R. V. Grant L.Th.

Dobuan

Methodist Mission,
East Cape,
1948.

TRANSLATIONS DEPARTMENT
CANBERRA BIBLE HOUSE

ACKNOWLEDGEMENT.

These Stories of the Bible are translated and printed by permission of the John C. Winston Co., Philadelphia, Pa., U.S. America (Holders of the copyright).

**TRANSLATIONS DEPARTMENT
CANBERRA BIBLE HOUSE**

VJ

Dobuan

76

Buki Tabu Teterina.

Buki 'Eruena.

TETERA 1.

NOSANOSA BWEABWEARINA TETERINA.

Buki Tabu: Yosua 1:1 'enega ga 2:24 'enaia.

Ni'atu Mosese 'i mwawasa ga me Iberiu si miami Yoridani tupitupinaia ta bomatu 'ena, ga Yeoba Eaubada Yosua 'ena 'i ona, ta 'i gwae, "Ni'atu Mosese 'i mwawasa, 'enega 'oio 'u da elopa'eru manuna be tomota getedi 'u da loinedi. 'Enega gea'abo 'u yamwawamwa ta 'u da tooo ga tomota getedi 'u da anuganedi sena nina ni'atu ya onaupaupena 'enaia".

'Enega Yeoba bare'u gote 'ana sinabwa 'i simanena Yosua 'enaia. 'Idi sena 'i da tauya bwasi 'awa Yupereitisi 'enega ga Itipita 'ena, ga 'ana bababa kaukaudaisinamo 'enega ga ora sinabwana 'enaia. Ta Eaubada Yosua 'i eonena, ta 'i gwae, " 'U da ewaiwai ta 'u da 'atepatu 'ai'aia. Nadigega Mosese ma'iyana ya miami, nadigega ma'iyao ya da miami. Ta Buki Loina Mosese 'i eyowanena 'emuya 'u da sawa tuta yauyauna, ta 'ina loinega 'u da tauya. Gete nadigega 'u da guinua be 'u da bobo'ana".

'Enega Yosua 'ana tolemao 'i loinedi. 'I gwae, " 'Ebelo'asa gamwana wa da abwarena ta tomota wa da eonedi, wa da gwae, " 'Ami masura wa da gibubu: 'asiata 'etoi nigea si da gumwara ga Yoridani gete wa da atarena ta 'enega, be wa rugu ta 'asa wa da 'ewa, tauna Eaubada 'i 'ebwaemi be wa da 'ewena".

Yosua 'i 'atepatu ga nadigega 'i onaona. Manuna tuta gote Yoridani 'i ni'u wawasae, ta 'i dau wawasae. Mani nawarae 'edia nigea 'i sinasinabwa gote nadigega. Ta tuta gote nigea sawesawenaia tai 'ebweuna 'i gaiobarena, ta 'eguma tai 'ebweuna 'i ewaiwai wawasae, nai sawesawenaia be 'i tubebarena. Ta me Isireli nigea 'idi wagamo be 'enega si da abara wagega.

Ta me Isireli Yoridani si 'itabarena ga mariesenaia 'asa sinabwana 'ebweu 'ana esana Yeriko 'ana ari pita kesorana si 'itena. Ta si mwaratoni 'asa gote si da gimi 'ewa ga muriega si da rugu 'ai'aila sena gote 'ena. 'Asa gote 'idi 'eda 'i tooro bodena ta 'enega.

Ta Yosua tai 'erua 'i esinuedi, tai waiwaiidi ta 'atepatu 'aredi, ta 'edia 'i gwae, "Yoridani gete wa da tubebarena, be wa da rugu kwaia 'asa gote 'ena, be wa da yausi, ta 'asiata 'eruena 'ena wa da ilama". Ta siterua nidi si tubebarena, ga si tauya 'asa Yeriko 'ena, ta si rugu 'ana ari soranaia. Ta nigea si rugurugu kwaia. Tomota 'aidi si 'itedi, ta si simanedi kini 'enaia. Ta 'enega tauna 'ina tolosaia 'aidi 'i etunedi 'aene si da giyaiidi. Ta siterua toyausa nidi si mai anua 'ebweuna 'enaia. Anua nina si 'abina ari pita 'ena, ta 'ena sogara 'ebweuna 'ana esana Reabi 'i miami. Ta tauna 'i sa 'ukwaiiedi 'ina anuaia.

Ta 'aidi si simana tolosaia 'edia 'aene ni 'atu tai nidi si rugu Reabi 'ina anuaia. Ta 'enega si mai 'enaia. Ta waine nina tai 'erua nidi 'i akwaiiedi 'imo 'aredi 'edia, taudi 'i sa 'u 'ai'ailidi 'atola debanaia. Ta tolosaia si 'ebesa yogenedi. Ta 'enega si tauya, ga muriega waine nina 'i mai toyausa 'edia ta 'i gwae, "Yauyauma 'asa gete 'ena 'a miami 'a mwaratoni 'imi Eaubada toewaiwai sana, ta gamwasoara 'arena. Ta ni'atu bare'u gete 'i 'ebwaemi. Ni'atu 'a nonona Ora Bweabwearina 'i gieyapasina matamia, ta 'i anuganemi kaukaudaisi-namo 'enega, ga 'i lememe 'ami tarauwarao matadia ta 'enega wa ewaiwai tuta yauyauna. Gete 'a nonona ga 'atema si doga soramaia. Nigea 'ebweu 'atepatu 'i miami 'emaia. 'Imi Eaubada bare'u gete 'i da 'ebwaemi". 'Enega 'i sida 'edia, ta 'i gwae, "Wa da ona-upaupa ma'iyagu be 'enega tuta nina wa mai be 'asa gete wa 'ewa, 'abo'agu mayawasigu wa da tagwaregu. Nadigega tuga tamagu be sinagu, be tasigwao be nuugwao mayawasidi wa da tagwaredi, be gea 'abo si mwawamwawasa". Ta siterua si e'isena ta si gwae, "Yawasima yawasimi manuna, 'abo 'ima guinua gete nigea 'i sima-simana".

Ta 'enega Reabi tai nidi 'i pelamwa'utedi baraeyega, manuna 'ina anua si 'abina 'asa 'ana ari gurewa 'enaia. Ta barae gote 'ana saba

bweabwearina. 'Enega siterua nidi si eonena, "U 'ita, 'eguma 'a mai 'asa 'enaia, nosanosa bweabwearina gete 'u da losipwa winidou 'enaia, tauna 'enega 'u tupela mwa'utema. Tamaio be, sinaio be, tasimwao be 'u da egogoned i bada. Ta 'abo'ama 'ima tomota 'a da emataruedi be 'enega anua nina 'ena nosanosa bweabwearina si gilospwena 'ana tomianao si da 'ita 'i'isidi, ta raradi gea 'abo si gie-giedau".

Ta boiboiya siterua nidi si tauya, ga si mai Yoridani tupitupinaia, ga si tubebarena, ga si tauya Yosua 'enaia. Ta yage yauyauna si simanedi Yosua 'enaia. Si gwae, "Ai'aila, Eaubada 'asa gete 'i 'ebwaeda. Tomota yauyaudi si dededera, ta 'atedi si daga. Nigea sawesawenaia be 'ebweuna 'ediega 'i da tooro bodeda".

Yage 'ebweu me Isireli 'i lemedi sinabwana tuta gote. Me Kenani nigea boda 'ebweunamo, ta nigea kini 'ebweunamo 'i loiloinedi. Ta esia boda yau wawasae, ta gidagidaridi si miami, ta si loiloinedi taudi, ta nigea si elemalema. 'Enega me Isireli 'idi guinua 'i kapekapeana tupwana. Me Kenani 'idi 'asa 'ebweuna 'ebweuna si da 'ewa. Ta taudi me Isireli yau wawasae, ta tuta gote tai 'ebweuna 'i nuganedi ta 'i loinedi, ta si elemalema.

TETERA 2.

YORIDANI 'I YAPASA, TA YERIKO 'ANA
'ARI-GUREWA 'I BE'U.

Buki Tabu: Yosua 3:1 'enega ga 6:27 'enaia.

Toyausa 'erua nidi ni'atu si ila Yerikoega ga 'idi 'ebelo'asa 'enaia. 'Enega Yosua tomota 'i loinedi 'aene 'idi anua kaleko si da ligeidi be 'enega yauyaudi si tatauya gote 'enega ga Yoridani tupitupinaia. Ta totaria tabenakele si ligeina, ga 'ana gwegwe tabu maibo'ana si bwasena sabi tauyena Yoridani tupitupinaia. Ta ni'atu totariao be tomota yauyaudi si gibubu, ta ni'atu 'idi sipiao be 'idi bulumakau si egogoned i, ga 'enega Yosua 'i loinedi ga si tauya Yoridani 'enaia.

'Enega Yosua 'i gwae, "Totariao Eaubada 'ina onaupaupa 'ana

dedewaga si da 'aari be boda maibo'ana si da nuganedi. Ta mwatui sinabwana 'i da miami dedewaga tabu nina ta boda gamwagamwanidia, ta 'ana dudura tiri tausana piti (nate lowa 500). Ta gea'abo tomota si mai dedewaga serabenaia".

'Enega totariao 'idi gwegwe tabu gote si 'aarina ga si tautauya ga tomota si tootooro ta si yo'oyo'o. Ta totaria nidi si tauya ga bwasi tupitupi'ai'ailinaia. Nigea 'ebweu tai Eaubada 'ina onaupaupa 'ana dedewaga 'i 'itena, ta esia yauyaudi si mwaratoni bwasa soranaia 'i miami.

Ta si mai bwasia, ga Yosua 'i eonedi, "Wa da tauya. Bwasi gea'abo wa nuanua 'i'isi". Ta 'enega si tautauya, ga, wa 'ita, tuta nina to'aarao 'aeyapayapadi bwasi 'ena si sa'udi bwasi nina 'ina dau 'i losa'una. Ta bwasi maibo'ana si tooro 'atua siwa sinabwa wawasae 'ena 'ina 'ebedau 'arenaia. Ta tomota matadia bwasi 'i dau egumwara ga 'i yapasa, ga 'eda 'ebweuna 'i apwesa. 'Enega totariao dedewaga tabu nina si 'aarina ga Yoridani gamwagamwanaia si tootooro bwa'a yadayadana 'ena. Ga nada si tooro ga me Isireli maibo'adi deideidia si abara marisenia. Nugana tolosaia susu Rubeni be susu Gada be susu Manasa si abara, ga muriega mari susu be mari susu si abara. Ta tuta maibo'ana tuga totaria si tootooro Yoridani gamwagamwanaia bwa'a yadayadana 'enaia.

'Enega Yosua tai twelu 'i bwauyedi, tai 'ebweuna susu 'ebweuna 'ebweuna 'enega. Ta 'i eonedi, ta 'i gwae, "Wa da ebusi limana Yoridani 'ena, ta wa da tauya totaria serabedia, ta 'idi 'ebetooro 'enega gurewa sinabwadi 'adi yau twelu wa da 'aaridima 'eguya". Ta si tauya ga si'guinua nadigega Yosua 'i loinedi. Ta Yosua gurewa twelu nidi 'i siwedi siwa sinabwana 'ebweuna 'ena, bwasi tupitupinaia. Ta 'i gwae, "Siwa gete 'ebenua'ita. 'Eguma natumiao si enaida to'ase 'arena gurewa getedi si tootooro wa da eonadi be 'enega si da mwaratoni si tooro manuna Eaubada Yoridani 'i gieypasina gete 'ena 'ina dedewaga matanaia, ta 'enega me Isireli yauyaudi si abara Kenani 'enaia".

'Enega Yosua sitetwelu nidi 'i eonedi ga gurewa sinabwadi twelu wate si 'ewedi ga si siwedi totaria serabedia, ta Yoridani gamwa-

gamwanaia. Be 'enega yaita nai gurewa nidi 'i 'itadi Eaubada 'ina lema 'ina tomota 'edia 'i da nua 'i isi.

Ta ni'atu yage yauyauna getedi si guinuedi, ta ni'atu siwa gurewa 'ebweu 'i tootooro bwasi tnpitupinaia, ta ni'atu siwa gurewa 'ebweu 'i tootooro bwasi gamwagamwanaia, 'enega Yosua totariao 'i bwauyedi, ta 'i gwae, "Gete tuga 'omi wa da mai, ta Eaubada 'ina dedewaga wa da me 'ei be bwa'a gete 'ena wa da tooro'. Ta nadigega si guinua, ta, wa 'ita, Yoridani 'i dau limana, ta tupitupina maibo'ana 'i siwa-uyosina nadigega Iowa.

Ni'atu me Isireli si tootooro sena gote Eaubada 'i onaupaupaena 'edia 'enaia.

Ta me Isireli 'ebelo'asa auauna si esinuena, ga nada 'idi anua kaleko si etoorodi, ta 'asa gamwagamwanaia 'ina tabenakeli be 'idi 'ebetaria si sa'udi. Ebelo'asa gete 'ana esana Giligali, ta Yoridani tupitupinaia. Ta gete nadigega 'idi 'asa sinabwana tuta maibo'ana si losalosaia ga sena gote si 'ewa'ewa me Kenani 'ediega.

Ta tuta nina si rugu sena gote 'ena sesoi 'ana tuta, ta me Isireli baguraia witi be baali si lobedia, ta sawesawedia. Ta si sesoni, ta si tuososoi, ta si gabuna ga si e'ai. Ta 'asiata gote 'enega mana nina Eaubada 'i 'ebwaedi garewega nigea si lobaloba.

Ta 'asa Yeriko 'i tootooro me Isireli serabedia. 'Asa sinabwana ta ma 'ana 'ari gurewa kesoradi. Ta 'asiata ebweuna 'ena Yosua 'asa gote 'i duneduneyena, ta tai 'ebweuna 'i 'itena 'i memai. Tai nina 'ana 'ita nadigega tolosaia. Ta Yosua 'i tauya tai nina 'ena ta 'i gwae, "Oio manuma nai 'ama tarauwarao manudi?" Ta tai nina 'i e'isena ta 'i gwae, "Nigea, ta esia, Yeoba 'ina boda 'adi kapiteni 'enega ya mai". 'Enega Yosua 'i mwaratoni tai gote Eaubada 'ina anelose 'ebweuna. Ta 'enega 'i tauya ga matanaia 'i turua, ta 'i gwae, "To'ase 'igu 'inapwana 'ina ona 'ina ari'e 'enaia?"

Ta Yeoba 'ina boda 'adi kapiteni 'i gwae, "Amu 'aelawa 'u da alolona; sena nina 'ena 'u tootooro tauna tabu tuga". Yosua 'i guinua nadigega. 'I sinapuna ta 'enega tauna matanaia 'i miami nigea anilose namo, ta esia 'ina 'Inapwana Tauna, ta tai 'atua 'i mai. Ta

'Inapwana nina Yosua 'ena 'i gwae, "Ni'atu Yeriko ya 'ebwaena nimamuya, 'ana kini be, saia 'ana tai waiwaidi be, ta 'asa gete ya da pe'una".

'Enega Yeoba Yosua 'i emataruena to'ase be to'ase si da guinua be 'enega 'asa si da 'ewena. Ga Yosua 'i ila 'idi 'ebelo'asa 'ena ta 'ina tomota 'i gibubudi nadigega Yeoba ni'atu 'i eonena.

Ta 'asiata sebeni si guinua nadigega Yeoba 'i eonena. Ta Yosua 'ina tolosaia 'i gibubudi 'atua si da losaia. Nugana tolosaia yauyaudi si tauya. Ga muridia totariao si tauya. Taudi yoguli si mu'emu'e. Yoguli nidi si guinuedi sipi kunanega. Ta totariao 'aidi Yeoba 'ina dedewaga si 'aarina. Ta muridia me Isireli yauyaudi si tauya. Ta nigea 'ebweuna 'ediega 'i bwaubwau. Nigea 'ebweu 'i galagalala. Totaria sitiesebeni dimo yoguli si mu'emu'e. Ta boda maibo'ana gete 'asa si sakowasiena, ga muriega si ila limana 'idi 'ebelo'asa 'enaia.

Ta gonagona 'eruena si guinua nadigega. Ta nadigega si guinuenena 'asiata sikisi. Ta 'asiata esebenina si tooro manini, gonagona gidarina. Ta ma'ebweuna si sakowasiena, ta wate marua, ta wate matoi, ga 'ana laba masebeni. Ta si sakosakowasi, ga winidou 'ebweuna 'ena nosanosa bweabwearina si 'itena, ta yauyaudi si mwaratoni gote Reabi 'ina anua, tauna toyausa 'erua 'i 'etoseyedi.

Ta ni'atu 'asa si sakowasiena masebeni, ga yauyaudi si tooromo. Ta yoguli nigea si mu'emu'e. Ta esia siwaroa sinabwana. 'Enega Yosua 'i bwau toila, ta 'i gwae, "Wa da bwau; Yeoba 'asa ni'atu 'i 'ebwaemi ta 'enega".

Ta boda sinabwana gote 'i bwau. Ta, wa 'ita, 'ari gurewa nina si 'itena 'i dededera, ga 'i be'u 'ina sena 'enaia. 'Ebweu sena namo nigea 'i be'ube'u, ta sena gote 'ena anua 'ebweuna 'i miami, ta 'ina winidou 'ena nosanosa bweabwearina si losipwena. Ta Yosua toyausa nidi 'i bwayyedi be 'i etunedu 'asaia 'aene Reabi ma'ina boda si da 'au'ewadi be si da 'etoseyedi.

'Enega siterua nidi si tauya anua gote 'enaia, ta Reabi nina ta tamana be sinana, ta 'idi anua 'ana tomianao si 'au'ewedi be si 'ita-'i isidi.

Ta tuta nina toyausa nidi magosediao Reabi si 'au'ewedi, mari tolosaia si rugu 'asa soranaia. Ta 'asa 'ana tomianao 'idi 'ari gurewa si 'itena 'i be'u ta si matauta sinabwana ta nigea sawesawedia si tooro saia 'enaia. Ta 'enega me Isireli yaudi si loemwawasidi, ta tupwadi si giyaidi 'idi iyabwebwe manudi.

Gete nadigega me Isireli 'asa Yeriko si 'ewena. Ta Yosua 'i 'etobodedi be gea'abo 'ebweu to'ase si 'ewa'ewa taudi 'asa gote 'enega. 'Asa gote 'asa tabu Yeoba 'enaia ta 'enega, ta to'ase nai si lobena soranaia si da gabu Yeoba matanaia, 'idi 'ebelokagutoki.

Ta 'enega gwegwe maibo'ana si siwa egogona. Gola be, siliba be, yage bobo'ai'ailidi be. Nigea 'ebweu to'ase si 'ewa'ewa taudi manudi. Ta yage gola be, siliba be, barasa be, kainumu be si giyaidi 'idi tabenakeli manuna. Ta to'ase nai 'i tupwa si gabuna, ta 'asa maibo'ana ma 'iyana. Ta 'enega nigea to'ase 'i miami sena gote 'ena. Ta Yosua 'i ba'edi ona mwau 'enega. 'I gwae, "Tai 'i tooro ta 'asa Yeriko gete 'i 'abina tauna to'umalina 'ena 'i da apwe-sa Yeoba matanaia; 'ina tomatua 'i da loseyena 'eguma 'ana 'autui 'i sa'u, ta natuna me gidarina 'i da loseyena 'eguma 'ana 'eberugu 'i gietoorodi".

Ta tuta gote 'enega Reabi si 'au'ewena ga si sawena me Isireli ma'edi. Ta 'inapwana 'ebweu, susu Yuda 'enega, 'i 'ewena ga ma'iyana si ai. Ta tuta muriega tubudi 'i ekini me Isireli 'edia, tauna Debida tuga. Gote nadigega 'etoseyana be oboboma 'i lobena manuna Yeoba Eaubada 'i emisena.

TETERA 3.

GOLA 'EBWEUNA TETERINA.

Buƙi Tabu: Yosua 7:1 'enega ga 8:35 'enaia.

Me Isireli 'asa Yeriko si pe'una, ta yage sa'u, 'ai'ailina si siwa egogonedi ta nigea 'ebweu to'ase si 'ewa'ewa taudi. Ta tai 'ebwe-una lina nina Yeoba 'i eyowana 'i le'oena. Tauna 'ana esana Ekani, ta susu Yuda 'enega. Tai gote 'oama bobo'ai'ailina 'ebwe-

una 'i 'itena, ta wate gola be silba Ta 'i yato 'aiedi, ta 'i 'ewedi. Ta 'i sa'u kwaiedi 'ina anuaia. Tai nina 'i nuena nigea 'ebweu 'ina guinua gote 'i 'ita 'ita. Ta Yeoba esia 'i 'itena, ta Tauna tonigwegwe 'asa Yeriko 'enaia. Ta muriega mwau 'i apwesa Isireli 'edia Ekani 'ina guinua gete 'enega.

Yerikoega 'eda 'ebweuna 'i tu'e sena 'oiaia 'edia. Ta 'asa 'ebweuna 'ana esana Eai 'i tootooro 'eda gote 'ena, Yeriko serabenaia. Yosua 'i nuena 'asa gote 'asa gidarina, 'enega gea 'abo boda sinabwana 'i etunenawa sabi 'ewa. Ta 'enega tolosaia 'adi yau tiri tausana namo 'i etunedi ta me Eai si apwesa ta ma 'ediao si losaia, ta me Eai si ewaiwai ta Yosua 'ina tolosaia si pa 'idi.

Me Isireli yaudi si nonona gete manuna, ga si matauta sinabwana. Ta Yosua wate 'i 'atesa'ara. Nigea 'i 'ate'atesa'ara me Kenani manudi, ta esia 'i inwaratoni Yeoba nigea 'i lemelemedi 'asiata gote 'enega 'i 'atesa'ara. Ta Yosua 'i be'u mwa'uta Yeoba matanaia ta 'i gwae, "Oioi, 'Inapwana Eaubada ye, to'ase manuna tomota getedi 'u me'edi Yoridani mariesenaia, sabi tagwarema Amoraiti nimadi 'edia be 'u loegumwarima?" "'Inapwana ye, to'ase ya da gwae, ni'atu Isireli si sanaguigui 'adi tarauwarao matadia".

Ta Yeoba 'i gwae Yosua 'ena, "Isireli ni'atu 'i loegesi. Tamo, 'igu onaupaua tauna tuga ya eyowana 'edia ni'atu si le'oena; tamo, yage sa 'usa'u 'ai'ailina si 'ewena, ta wate si anawara, ta si kabokabo wate. Gote 'arena ya tagwaredi 'adi tarauwarao nimadi 'edia. Ta ya da eliedi ga 'asiata nina yage sa 'usa'u 'ai'ailina si 'ebwaea limana 'enaya, be to-anawara si da loinena". 'Enega Yeoba 'eda 'ebweuna 'i e'ita Yosua 'enaia be 'enega tai nina si da loba. 'Enega gonagonaia Yosua susu maibo 'ana 'i bwau egogonedi matanaia. Ta susu Yuda 'i mai serabenaia, ga Yeoba Yosua 'i eonena 'aene to-anawara nina 'i miami boda gete 'enaia. Ta ya yaudi si tautauya Yosua matanaia, ta pamili 'ebweuna 'i apwesa matanaia, ga Yeoba 'i eonena 'aene 'ebweuna 'ediega to-anawara nina. Ta muriega tai 'ebweuna si lobena pamili gote 'enega, tauna to-anawara. Tai gote 'ana esana Ekani.

Ta Yosua 'i eonena ta 'i gwae, "Natugu, Yeoba 'ena 'u da

'amaiaaba, ta 'imu to'umalina 'ena 'u da simane. Gea'abo 'u sa'u-sa'u kwaia". Ta Ekani 'i gwae "Ni'atu Yeoba 'ena ya loeges". Yeriko 'ena gola be, siliba be, 'oama bobo'ai'ailina be, ya 'itedi ga ya 'ewedi ta 'igu anuaia ya sa'ukwaiedi". Ta 'enega Yosua ta 'aidi 'i etunedu Ekani 'ina anuaia, ga yage maibo'ana nidi si lobedi ga si me'edi Yosua 'enaia, ta tomota yaunyaudi matadia

Ta manuna to'umalina 'i apwesa yaunyaudi 'edia Ekani 'ina guinua, si lolina 'ina mwawasa. Ta manuna natunao Ekani si lemena guinua gote 'ena, 'enega si 'au'ewedi wate mwawasa 'enaia. Ta Ekani manatunao si loemwawasidi, ta wate 'ina sipiao, be 'ina bulomakau. Ta muriega kokoadi si siwa egogona siwa sinabwana 'enaia, ta 'ina gwegwe be 'ina anua wate si siwena siwa gote 'ena, ga maibo'ana si gabuna 'awe 'ara'arata 'enega. Ta siwa gote 'ana kau 'etanaia gurewa sinabwadi si sa'u epopo, ga si miami ga 'asiata gete 'ena. 'Enega yaunyaudi gurewa nidi si 'itedi, Ekani 'ina to'umalina wate si nua 'i isina.

Gote nadigega Yeoba tomota 'i e'itedi 'aene 'ina lolina maibo'ana si da nua 'i isi be 'enega kapekapeana 'i lemedi. Ta muriega Yosua tolosaia 'i etunedu Eai matanaia, ta si losaia ta 'asa si 'ewena. Ta 'asa si gabuna nadigega tuga Yeriko si gabuna. Ta tuta gote Yeoba 'i tagwaredi be 'enega me Eai 'idi gwegwe maibo'ana si 'ewa taudi manudi.

Ta si tautauya 'oia senana 'enaia, ta 'asa 'aina si 'ewedi. Ta muriega si mai 'ebweu sena 'ena 'oia 'erua si tootooro. Ta 'oia 'ebweuna 'ana esana lbali, ta mari 'oia 'ana esana Gerisima. Ta 'oia 'erua getedi mwatuidia abatau sinabwana 'i miami. Ta nigea abatau 'ai'aila, ta 'atua gaeba sinabwana tuga. Ta nada Yosua tomota maibo'adi 'i egogonedu. Ta mwatuina gamwagamwanaia 'ebetaria 'ebweuna si 'abina gurewega. Ta gurewa nidi nigea si dabadaba. Manuna 'idi tabenakele be 'idi 'ebetaria barasa si pilinena Giligali 'enaia. Ta 'ebetaria auauna gote 'ena si taria Yeoba 'ena, ta 'ena si bwagobwago.

Ta muriega Yosua Mosese 'ina lolina maibo'ana 'i sawena tomota matadia, ona eboboma ta ona 'awa to'umali. Ta boda Isireli si

'upwaruedi tuta gote, ta 'upwa 'ebweuna 'i tooro Ibali 'ena, ta tuta nina Mosesa Eaubada 'ina 'awato 'umalina tole 'oe lolina manudi 'i sawa saronina, taudi si lotamo ta si gwae, "Emeni". Ta 'upwa 'eruena si tootooro Gerisima 'ena ta tuta nina Yosua ona oboboma 'i sawedi, taudi si lotamo ta si gwae, "Emeni."

Ta nadigega 'idi guinua gete si losaronina, ga Yeoba 'ena si tagwaredi, 'enega si ila limana 'idi 'ebelo 'asa 'enaia, Giligali 'ena, ta Yoridani tupitupinaia.

TETERA 4.

YOSUA SENA KENANI 'I 'EWENA.

Buki Tabu: Yosua 9:1 'enega ga 11:23 'enaia.

Yosua ta me Isireli teteridi 'i sinabwa sena Kenani 'ena. Ta yaudi si nonona 'idi guinua Yeriko 'ena, ta 'asa Eai 'ena, ta 'adi toமானiao 'edia. 'Enega mari boda ta mari boda Kenani 'ena si gibubu sabi losaia to 'u 'umara me Isireli ma 'ediao.

Ta 'asa Yerusalem ta 'asa Sikimi ta gamwagamwanidia 'asa 'ata si miami. Taudi me Ibaiti 'idi 'asao (Tuta yauna Ibaiti si eesedi me Gibioni, nate Gibionaiti.) Ta boda gete si nuena nigea sawesawedia be me Isireli si tooro bodedi, 'enega si too 'aene si da lolina lelelea me Isireli ma 'ediao be 'enega guguya 'edia 'i da miami. Me Gibioni nidi 'idi 'asa Giligali serabenaia. 'Adi 'edasora nai 'asiata 'ebweuna 'ana tauya. Ta tuta nina 'aidi si mai 'ediega ga Yosua 'enaia, si apwesa ta 'adi 'ita 'atua 'edasorega si mai.

'Adi 'oama kadekadelina ta 'esabusabuna. ta 'adi 'aelawa si to 'umali. Ta 'adi palaua 'i kwanubu. Ta 'idi gwegwe 'ana tana kadekadelidi tuga. Ga Yosua ta Isireli 'adi 'inapwanaan ma 'ediao si elobaloba, ta 'edia si gwae, "Abo 'ama 'ima 'asa 'edasora wawasae. Ta 'imu guinua 'ebenuaowana teteridi ni 'atu 'a nonona, Ni 'atu 'a nonona 'imi tauya dudurana teterina, ta wate 'a nonona 'imi guinua Yeriko 'ena, be Eai 'ena be mari 'asa 'edia. Ta 'a mai sabi egosigosiana ma 'emi, ta sabi eonaupaupa." Ta Yosua 'i

ensida 'edia, ta 'i gwae, "Yaisigei 'omi, ta mwa 'adega wa mai?" Ta si gwae, "Asa 'edasora wawasae 'enega 'imu 'ari'eao si mai. Palaua gete 'u da 'ita. 'A 'ewena yaiyaina 'ama arai manuna 'ima anua 'enega 'asiata nina 'enega 'a apwesama ga 'emia 'a mai, ta ni'atu 'i kwanubu. Ta bwara oine getedi auaudi tuga ga 'a loe-maaedi, ta ni'atu si 'esabudi. Ta 'ama 'oama ta 'ama 'aelawa 'u da 'ita. Ni'atu si 'elokadekadeli 'ima tauya dudurana 'enega".

Yosua ta Isireli 'idi 'inapwanao nigea si 'ebe'ebesa Yeoba 'ina nuanua ta esia si lona lelelea tai nidi ma'ediao be 'enega gea'abo 'idi 'asa si pe'upe'u, ta gea'abo 'idi tomota 'i loeloemwawasi. Ta 'asiata yauna nigea si gumwagumwara ga si nonona 'aene tomota nidi si mia serabe 'ai'ailidia. Ta nugana me Isireli si gamwasoara sinabwana 'edia, ta 'aidi si nuena sawesawedia 'idi onaupaupa nina si da guiguitoyase manuna me Gibioni si kaboedi. Ta muriega si gwae 'aene gea'abo 'idi onaupaupa nina si guiguitoyase. Tomota nidi mayawasidi si da miami nadigega si onaupaupa 'edia. Ta si da e'iyabwebwe me Isireli 'edia ta guinua mwau 'ena si da tauya. Ta me Gibioni si nuena 'i bobo'ana 'edia be 'enega mayawasidi si da miami be si da e'iyabwebwe me Isireli 'edia. Ta 'enega tuta gote 'enega 'asa 'ata gote 'ana tomianao si etogesi kaiwe, be si etogobwasi boda maibo'ana manudi, ta wate anua.tabu manuna.

Ta 'asa sinabwana 'ebweu 'i miami Giligali serabenaia. Nate Yerusalema. Gimi tutaia Yerusalema 'ana kini ('ana esana Melekisedeki) 'i bwagobwago Yeoba 'enaia, ta tuta nina Yosua 'i apwesa Yerusalema matanaia 'asa 'ana tomianao si bwagobwago eaubada kabokabo 'edia, ta 'idi bubuna 'i to'umali 'ai'aila.

Ta Yerusalema 'ana kini 'i nonona me Gibioni ni'atu si lona lelelea Yosua ma'ena, 'enega topiliyareyare 'i etunedu Ebironi 'ana kini 'ena, ta Lekisi 'ana kini 'ena, ta 'aina wate kini 'edia. Ta 'edia 'i gwae, "Wa da mai, yauyaumi, ta yauyauda ta da tauya be me Gibioni ta da unudi, manuna guguya si bubuna me Isireli ma'edi ta taudi 'ada tarauwarao". Ta kini nidi ma'idi tolosaia si mai Yerusalema 'enaia.

Ta me Gibioni si nonona, 'enega si tauya manini Yosua 'ena ta si gwae, "U da lomaninima be 'u da lemema. 'Abo'ama 'imu

'ari' 'eao ta 'enega ta 'a nonona 'aene me Yerusalema 'idi kini magosenao yaulyaudi si tooro saia 'enaia ta 'aene si da mutuma".

'Enega Yosua 'i lomanini sabi lemedi. 'Ina tolosaia yaulyaudi 'i bwauegogonedi ga si tauya masarina 'oiaia. Ta kini nima nidi ma 'idi tolosaia yaulyaudi si losuyaedi Bedoroni 'enaia. Ta nada si losaia. Yosua magosenao me Kenani nidi ma 'ediao si losaia. Ta Yosua 'i unumaniniyedi ta nigea sawesawedia si gibubudi taudi saia manua. Ta 'enega si mia to 'umalina ta Yosua ma 'ina bodao si ewaiwai wawasae. Ga kini nidi 'idi bodao si pa 'idi.

Ta Yeoba 'ina tomota 'i lemedi. Usana sinabwana 'i apwesa, ta usana nina 'i patu. Ta 'i be 'u me Kenani matada, ta yaudi si mwawasa gote 'enega.

Ta saia gote saia sinabwana. 'Eguma me Isireli 'adi tarauwarao si ewaiwai 'asiata gote 'ena, Yeoba 'ina tapwaroro mwa 'adega? Gea 'abo yaita Buki Tabu 'i 'eto 'etoladi, ta gea 'abo yaita 'i bwagobwago Yeoba Eaubada matanaia. Ta tomota yaulyaudi tokwarui 'edia si da bwagobwago. 'Ai 'aila, saia sinabwana yauna si apwesa bare 'u gete 'ena, pwaru yau wawasae si losaia. Ta nigea 'ebweu saia 'i apwesa saia gete nadigega. Saia gete 'i loina nai Yeoba 'ina tapwaroro 'i da susaila nai 'i da sumwawasa bare 'uya.

Ta Yosua ma 'ina tolosaiao 'adi tarauwarao si pa 'idi, ga yaudi si loemwawasidi. Ta kini nima nidi si lobedi gaula sinabwana 'ena, ta si giyaidi ta si loemwawasidi. Ta saia gete 'enega sena Kenani 'i miami yarasi 'ena Yosua 'i 'ewena. 'Aina tuta boda gidaridi sena gote 'ena si tooro saia, ta nigea si ewaiwai gidarina.

'Enega Yosua ma 'ina bodao si tauya yaarata 'ena, ga nada kini 'aidi wate ma 'idi tolosaia i losaiaedi Miroma bwasiniao 'edia. Ta Yosua 'i ewaiwai wawasae ta boda gete 'i pa 'idi wate, Ta 'enega 'ina loina 'i ewaiwai sena yauna 'edia. Sena Kenani maibo 'ana nigea 'i 'ewa 'ewa tuta gote. 'Aina tuta mari boda ta mari boda si too be si loinedi taudi, ta nigea sawesawedia si tooro Yosua matanaia. Tuta yauna 'ina tolosaia 'i nuganedi boda gidaridi gete 'edia, ga muriega sena maibo 'ana 'i 'ewena.

TETERA 5.

'INAPWANA 'EBWEUNA 'INA LOSAIA
TOBUTOOTORODI MA'ENAO.

Buki Tabu: Yosua 14:1 'enega ga 19:51 'enaia.

Ni'atu me Isireli si ewaiwai sena Kenani 'enaia, ta serabenaia be maibo'ana si 'ewa. 'Asa sinabwadi 'aidi si miami me Kenani 'edia. Ta 'enega Yosua 'i gububu 'aene bare'u maibo'ana 'i da eguyai tomota yauyauna 'edia nadigega Mosese 'ina lolina gimni tutaia.

Ta boda Yuda 'idi 'inapwanao si mai Yosua 'ena 'idi bare'u manuna, ta tai 'ebweuna ma'edi. Tauna tai sinabwana ta 'ana esana Kelebi. Tauna Yosua ma'iyana si tauya Kenani 'ena sabi yausa. Ta 'asiata gete 'ena 'i mai Yosua 'ena, yakwara eiti ni'atu 'i pilisinedi. Ta 'i gwae Yosua 'ena, "Yage nina Yeoba 'i ona Mosese 'ena manugu ta manuyo 'u mwaratonina. 'Abo'agu ya ona 'ai'aila ona nidi 'ateguya si miami sena gete manuna. Gosedao 'idi ona ona kabokabo manuna matauta 'i giyaidi. Ta 'oio 'u nua 'i 'isina Mosese 'ina ona 'eguya 'asiata gote 'ena. 'I gwae 'aene bare'u nina 'aegu 'i aiaina tauna 'i da eegueguya ataia, manuna Yeoba 'ena 'u emisa". Wate Kelebi 'i gwae, "Mosese yage gete 'i onaedi ga ni'atu yakwara poti paibi si gumwara. Ta Yeoba yawasigu 'i 'ita-'i 'isina tuta maibo'ana gote. Ta 'igu waiwai tuta gete nadigega 'igu waiwai tuta gote saia manuna. 'Enega ya sida be Mosese 'ina onaupaupa nina 'u da losaroni 'eguya batua". Ta 'enega Yosua 'i eonena, "I bobo'ana be 'oio 'u da esinua 'amu eegueguya. To sena nuanuaio"?

Ta Kelebi nina 'i e'isena ta 'i gwae, "Ebweu sena nuanuagu. Sena gote 'oiaia 'i miami. Lowa 'asa sinabwana 'ebweuna ta 'itena 'oia debanaia, ta 'ana 'ari gurewa sinabwana, ta 'ana tomianao tai duduradi ta waiwaidi. Nai tai nidi ta 'itedi ni'atu si mwawasa, ta esia natudiao si miami 'asa gote 'ena ga batua. 'Abo'agu ya mwaraton 'asa gote 'ana 'ari 'i tu'e wawasae, ta 'i mwau. Ta Yeoba 'i da lemegu be 'ina lemega 'asa gote ya da 'ewena be tomota nidi ya da pa'idi. 'Asa gote 'ana esana Ebironi".

Gete 'ena ta 'ita Kelebi ni'atu 'i 'atepatu sinabwana. Sawesawenaia be 'ebweu sena bobo'ana 'i da esinua, 'ena Yosua magosenao si ewaiwai. Ta tauna tuga 'asa sinabwana 'ebweuna 'i esinuenena 'ena me Kenani si 'elomia waiwai 'aredi. Kelebi yakwara eiti paibi ni'atu 'i lobena, ta 'ina 'atepatu be 'ina emisa Yeoba 'ena tuta gote nadigega 'ina emisa gimi tutaia.

'Enega Yosua 'i eonena, "Abo magosemwao 'asa sinabwana gote ma'ana tomianao duduradi wa 'ewa, nate 'amu egueguyai". 'Enega 'inapwana nina 'ina tolosaia 'i egogonedi ga si tu'e Ebironi 'ena sabi losaia. Ebironi gete 'ena Eberamo be, Isako be, Yekobe be 'adi 'ari'ari si miami. Ta Yeoba 'ina lemega Kelebi magosenao si ewaiwai ta tomota nidi si pa'idi. Ta tai nidi si dena Ebironi 'enega ga si tauya ga me Pilisitia ma'ediao si lo'asa. Ta Kelebi ta tubunao 'asa Ebironi si giyaina tuta dudurana.

'Enega Yosua bare'u gote 'i eguyai tomota yauyaudi 'edia. Susu 'erua ta tupwana 'adi egueguya ni'atu si gimi 'ewena Yoridani marisenenaia, 'ta enega susu naini ta tupwana si yamwayamwa 'adi egueguya manuna. Ta Yosua bare'u nina 'i eguyaena 'edia ga yauyaudi si sawara 'idi sena auaua nidi 'edia.

Ta sawesawedaia ta nua 'i'isi bare'u maibo'ana si eguyai, ta me Kenani maibo'adi nigea si pa'ipa'idi. Boda gidaridi yaudi si miami marisenenaia ta marisenenaia. Ta Yosua 'ina mwawasa murinaia yaudi gete si tooro saia 'enaia, ta me Isireli tuta yauna si nuanua to'ase manuna Yosua magosenao saia si gimi losa'una, ta sena maibo'ana nigea si 'ewa'ewa. Ta tuta nina Yosua bare'u 'i eguyaiena 'ana 'ita nadigega siwaroa ta guguya 'i miami bare'u maibo'ana nina 'enaia. Gote 'arena 'i eguyai tuta gote.

TETERA 6.

TO E'ISA RARA TA 'ASA 'EBEDENA.

Buki Tabu: Yosua 20:1 'enega ga 21:45 'enaia.

Me Isireli 'idi bubuna 'ebweuna bubuna dumadumana. Gete

'idi lolina tai nina maritai 'i unugesiena manuna. 'Abo'ada 'ida bubuna ta mwaratoni. 'Eguma tai 'ebweuna mari tai 'i ununa, tai nina si tauyena toloinao matadia be 'i etara. Ta 'eguma si loba 'i unugesiena, si li'amina, ta gea'abo yaita 'ebweu to'ase 'i onaona tai nina manuna. 'Eguma si loba ma'arena mari tai nina 'i loemwawasina, si tagwarena tauna wate mwawasa 'enaia.

Ta gimi tutaia taudi Eisia 'ena si miami 'idi bubuna dumadumana. Nada, 'abo tai 'ebweuna si loemwawasina, tasina rarana 'i e'isena ga 'ana tounua 'i loemwawasina. Ta 'eguma tai nina nigea tasinamo 'enega tubuna nai wana si e-to-e'isa rara manuna. Ta to-e'isa rara nidi si onaupaupa 'aene toloemwawasa nina si da loemwawasi taudi nimadiega, ta gea'abo sa 'i si 'au'ewena toloinao matadia, ta gea'abo si etara, ta gea'abo si 'ebe'ebesa nai sawesawenaia 'i da mwawasa manuna ma'arena 'i ununa, nai sawesawenaia si da li'amina manuna 'i unugesiena. Nai siterua si gesi kaiwe, ta 'ebweuna 'ina kunuwai 'i gisinena manuna nimana 'i amweiyai sinabwana. Ta gote 'enega gosiana 'i unugesiena. Nai siterua si tauya be si tore, ta 'ebweuna gosiana 'i unugesiena. Tomwawasa nina 'ina bu'unao nigea si 'ebe'ebesa nai ma'arena nai nigea. Tua tuga, tasina nai tubuna nai wana si tauya manini sabi loba toloemwawasa nina be sabi ununa tauna. Nate 'aene si tauya ta rarana si e'isena toloemwawasa raranega. Tai nina 'i tauya guinua gote 'ena 'ana esana si sa'una 'aene "To-e-'isa-rara". Ta tuta nina Mosese 'ina lolina 'i 'ebwaea tomota 'edia, bubuna gete 'i pa'ara wawasae 'edia ta nigea sawesawedia si losa'una.

Ta 'enega Mosese lolina auauna 'ebweuna 'i 'etoladi sabi e'itadi bubuna 'ai'aila ta guinua 'ai'aila yage gete manuna. Ta tuta nina Yosua bare'u 'i eguyaiena Kenani 'enaia, lolina gete 'i nua 'i isina ta 'enega 'i lolimena ga 'i guinuena.

Yosua 'asa sikisi 'i esinuedi. 'Etoi Yoridani ta badigegami, ta 'etoi Yoridani ta emodeyega. Tomota yaulyaudi 'asa gotedi si mwaratonidi, ta nigea 'i mwau be 'enega 'aene gea'abo 'ebweu 'i tautauya manini 'edia. Ta Yosua 'i esinua 'ai'ailedi be 'enega mwa'o 'ena me Isireli si mimi, gea'abo 'ebweu tai 'i mia 'edasora 'asa 'ebweuna

gote 'enega. Nai 'ana 'edasora sinabwana 'asiata 'eruanamo. Ta 'asa nidi si eesedi "Asa 'ebedena". Be 'enega tauna mari tai 'i unugesiena ga 'edia 'i dena, gea'abo to-e'isa rara 'i gitogitoona, ta esia 'i da etara toloinao matadia be taudi si da lolina 'ai'aila.

'Enega 'abo tai 'ebweuna gosiana nai mari tai 'i unugesiena 'i pili manini 'asa 'ebedena 'ebweuna 'enaia. Ta to-e'isa rara 'i pilimuri-ena. Ta 'abo 'i giyaina 'edaia, nai 'asa 'ebedena 'ana 'awa 'enaia 'i ununa nadigega 'idi gimi bubuna. Ta 'abo tai nina 'i gimi rugu 'asa 'ebedena 'enaia, gea'abo 'i gitogitoona.

Ta 'enega 'asa gote 'ana 'inapwanao si 'etesa 'ai'aila todena nina manuna. Ta 'abo ma'arena mari tai nina 'i loemwawasina, si 'ebw-ena to-e'isa rara nimanaia ta 'i loemwawasina. Ta 'eguma 'i unu-gesiena, ta mwawasa nigea sawesawenaia, to-e'isa rara si 'etobodena be gea'abo 'i gitogitoona. Ta si 'ita 'i'isina.

Ta gete nadigega si 'ita 'i'isina. 'Idi 'asa 'ana 'ari gurewa 'enega si 'etopwapwa, ga raba si sa'una, ta to-e'isa rara si 'etobodena be gea'abo raba nina soranaia 'i meemai. Ta raba nina soranaia todena nina 'i paisewa, ta 'i bagura be 'ana 'i loba.

Ta si lolina 'aene todena nina 'asa gote 'ena 'i da miami ga totaria sinabwana 'i da mwawasa. Ta 'eguma totaria sinabwana 'i mwawasa, sawesawenaia 'i ila 'ina 'asaia be 'i miabobo'ana, ta gea'abo yaita nai 'i gitogitoona unua gote manuna.

Loina gete 'arama 'i'ita 'i'e'ita me Isireli 'edia, ta 'enega si loinedi taudi ta gamwasoara nigea 'i loiloinedi. Ta lolina gete 'enega si sinabwa etala 'ai'aila 'enaia.

Ta susu 'ebweuna bare'u nigea si lobaloba. Nigea 'adi eguegu-yaimo. Taudi susu Libai. Susu gete totaria Eaubada matanaia. Taudi tabenakeli si 'ita 'i'isina ta tapwaroro si guinuena. Ta Mosese be Yosua si nuena nigea 'ana bobo'anamo be totaria yaulyaudi sena 'ebweunamo 'ena si miami. Ta 'enega si weyaridi ga 'asa 'aina si 'ebwaedi mari esena ta mari esena 'edia. Ta nada totaria nidi si miami ta si bagubagura. Ta yakwara 'ebweuna 'ebweuna si tau-tauya 'idi 'asega ga tabenakeli 'enaia, be 'idi tuta si 'ewa be si taria.

Ta 'eguma 'idi tuta gote 'i gugumwara si ila limana 'idi 'asaia. Ta mari yakwara si tauya 'idi tuta 'ena ga si guinua nadigega.

Ta tuta nina guguya sinabwana 'i apwesa Kenani 'enaia, Yosua 'asa 'ebweuna 'i esinuena ta 'ena tabenakeli si 'abina. 'Asa gote 'ana esana Sailo. Ta 'asa gote 'idi sena ta gamwagamwaninaia. 'Enega Yosua tomota 'i loinedi 'aene matoi tabenakeli 'ena 'si da tu'e sabi tapwaroro nada yakwara 'ebweuna 'ebweuna.

Ta gete tuta 'etoi nidi :- Ataona Sagarina, 'ena lami si ununa ga si gabuna ga si e'ani : Yoeyoe Sagarina 'ena tomota si miami yoeyoe 'edia ta 'enega 'idi mia dudurana kaukaudaisinamo 'ena si nua 'i 'isina : ta Penitikosi Sagarina, 'ena bwa'a gimi uana si sa'una Eaubada matanaia.

Ta tabenakeli si 'abina Sailo 'enaia, ta matanaia 'ebetaria barasa si sa'una, ta gote 'ena marua 'asiata 'ebweuna 'ebweuna si taria Eaubada 'ena.

Ni'atu Eaubada 'ina onaupaupa 'edia 'i guinuena, ta 'idi sena ni'atu 'i 'ebwaedi, ta si eyawai'ata 'adi tarauwarao 'ediega.

TETERA 7.

'EBETARIA BWASI DEINAIA TETERINA.

Buki Tabu : Yosua 22:1 'enega ga 24:33 'enaia.

Ni'atu me Isireli saia si losa'una, ta 'i abe yaulyaudi si sasawara 'idi sena 'edia. 'Enega Yosua 'ebelo'asa nina si guinuena Giligali 'enaia 'i loesawarina wate. Ta tomota yaulyaudi gote 'ena si miami ga 'i abe si tatauya, ga Yosua 'i onaona 'edia. Ta nua 'i 'isina susu 'erua ta tupwana si miami Yoridani mariesenaia, ta 'idi tolosaia yaulyaudi si abara sabi lemedi gosediao. Ta taudi 'i abe si abara limana, ta 'edia Yosua 'i gwae, "Yage yauyauna nidi Mosese Eaubada 'ina tai 'i loinemi ni'atu wa guinuedi. Ta gete tuga 'i abe wa iila mwanemiao 'edia be natumiao 'edia, Yoridani mariesenaia. 'I bobo-

'ana be wa da tauya. Ta 'i lobwenemi be Eaubada 'ina lolina maibo 'ana wa da nua 'i'isi, be 'ena wa da etoguinua 'ai'aila, 'atemi maibo 'anega be, yaruyaruami maibo 'anega be ".

'Enega Yosua 'i onaobobomedi Eaubada 'ana esanega ga 'i etunedi. Ta Sailo si pilisinena ta si mai Yoridani 'ena. Ta nada gurewa sinabwana 'ebweu 'ena 'ebetaria si guinuena gurewega.

Ta manini 'idi guinua gete teterina 'i sinabwa me Isireli 'edia. Eaubada ni'atu 'i loinedi 'aene 'ebetaria 'ebweunamo si da 'abi tomota yaulyaudi manudi. Ta wate 'i lolina 'aene 'ebwaeadaita 'ebweuna si da sa'u gonagonaia be boiboia 'ebetaria 'ena yaulyaudi manudi. Ta gote 'enega Eaubada 'i too be 'i gilospwedi ga boda 'ebweunamo.

Ta me Isireli si gamwasoara tuta nina tetera gote si nonona, manuna ni'atu 'ebetaria 'i miami yaulyaudi manudi Sailo 'enaia. Ta 'i abe si tooro saia 'ena boda 'erua ta tupwana nidi 'edia.

Ta nugana totaria 'ebweuna 'ana esana Piniasi, Eliesa natuna, si etunena sabi enaida boda nidi 'arena 'ebetaria gote si 'abina. Ta 'inapwano teni ma'ena si tauya. Ta si mai susu Rubeni, be susu Gada, be tupwana susu Manasa, (taudi 'ebetaria si 'abina ta 'enega) ta si gwae, " To'ase sana gete 'omi wa guinuena bada ga 'ebetaria gete wa etoorona? Mwa'adega 'imi nuanua? 'Aene Yeoba Eaubada wa pilisinena be mari Eaubada 'ena wa da bwagobwago ga? Nigea wa nuanua 'i'isi Eaubada 'ina gamwasoara 'edaia tuta nina ta bwagobwago tokwarui 'edia? Gea'abo sa 'i 'omi lolina wa le'ena. Eaubada 'ina 'ebetaria 'i tootooro Sailo 'enaia".

Ta tai nidi si gwae, " Gosemao, nuami gea'abo si to'uto'umali. Yeoba Eaubada 'i mwaratoni 'abo'ama 'ebetaria gete nigea 'a 'abi 'abi ta 'aene 'ena taria 'a da guinua. Gete 'a etoorona be 'enega natumao si da 'ita, 'ima sena gete 'ena 'i tootooro. Ta 'enega 'edia 'a da ona, "Wa 'ita 'ebetaria gote 'i tootooro be 'i simana 'aene 'abo'ama sena gete 'ena ta 'omi Yoridani mariesenaia boda 'ebweunamo". Ona 'ai'aila, gete 'a 'abina 'ebesimana manuna be 'enega yaulyauda ta da nua 'i'isi 'abo'ada boda 'ebweunamo. Ta Eaubada 'ebweunamo 'ena ta bwagobwago".

Ta Piniasi ma gosenao 'idi ona gete si nonona ma 'idi gwausoara. Ta 'ebetaria nina si eesena Edu, ta ona gote 'ana gibui "Ebe'ita", nai "Ebesimana". Ta muriega si ila ga yage yauyauna getedi si simanedi gosediao 'edia.

Ta tuta gete 'ena Yosua 'i etai sinabwa. Yakwara wani anaredi ni'atu 'i pilisinena. Ta 'i mwaratoni 'ina tuta 'ana 'ebelosaroa 'i abe, 'enega nuanuana be 'ina ona muria 'i da 'ebwaea tomota 'edia. Ta 'enega boda maibo 'ana 'idi 'inapwanao be 'idi toloinao 'i bwau-egogonedi 'asa Sikemi 'enaia, nate 'ina 'asa tauna serabenaia.

Ta ni'atu yauyaudi si apwesa matanaia, 'enega 'i gienua 'i 'isidi Eaubada 'ina lema tamadiao 'edia be wate taudi 'edia. Ta Eberamo 'ina tauya sena nigea 'i mwaramwaratonina 'ena teterina, ta wate Yosepa 'ina apwesa Itipita 'ena teterina 'i simanedi 'edia. 'I gienua 'i 'isidi Eaubada 'ina anugana Itipitega ga Kenani 'ena manuna 'i simana 'edia. Ta Eaubada bare'u gote ni'atu 'i 'ebwaedi ta guguya 'ena si miami 'ina lemega. 'Enega 'i gwae, "Omi wa miami gete tuga 'asa nigea wa 'abidi 'edia, ta bagura nigea wa 'asodi 'ediega wa e'ai. Yeoba Eaubada yage yauyauna gete ni'atu 'i 'ebwaemi. 'Enega Eaubada wa da matautena ta 'ena wa da etoguinua 'atemi maibo 'anega. Ta 'eguma 'aimi mari eaubadao 'edia wa bwagobwago nadigega Eberamo tamana mari eaubada 'ena 'i bwagobwago Yori-dani mariesenaia, ta nadigega 'aidi si bwagobwago 'ena Itipita 'enaia, gete tuga eaubadao nidi wa da 'ewayauledi, ta Yeoba Eaubada Tebweuna 'ena wa da guinua. Ta 'abo 'ana 'ita to 'umalina 'emia be Eaubada 'ena wa da guinua, batua wa da esinua yaita 'ena wa da guinua. Ta 'abo 'agu ta 'igu anua 'ana tomianao Yeoba 'ena 'a da guinua".

Ta tomota yauyaudi nidi si gwae, "Gea 'abo 'abo 'ama Yeoba 'enega 'a sanaila ga mari eaubadao 'edia 'a etoguinua. Yeoba 'esia 'i 'au 'ewatu 'eyema Itipitega; ta Yeoba esia 'ama tarauwarao 'i pa 'idi matamaia; ta Yeoba esia bare'u gete 'i 'ebwaema. 'Abo 'ama Yeoba 'ena 'a da guinua. Tauna Isireli 'ina Eaubada ta 'enega".

'Enega Yosua 'i eonedi, ta 'i gwae, "Ta sawesawemia wa nua 'i 'isi Eaubada 'ina lolina lolina pa 'arina. 'Eguma wa onaupaupa be 'ena

wa da etoguinua, ga muriega wa sanaila be mari eaubadao 'edia wa guinua, 'i da gamwasoara 'emia. Tauna Eaubada Tabu tuga ; tauna Eaubada e 'isa 'isawanina ta 'enega".

Ta tomota nidi si gwae, "Abo 'ama 'a ona 'ai 'aila matamuya. Eaubada 'ena 'a da guinua".

Ta 'enega Yosua tomota 'idi onaupaupa getedi 'i 'etoladina lina 'ina buki 'ena be 'enega mari tomota si da sawa, be si da nua 'i 'isina. Ta keigwana sinabwana 'arenaia, gurewa sinabwana 'ebweu 'i etoorona, Sikemi nina 'enaia. Ta 'i gwae, "Wa 'ita, gurewa gete 'ebe 'ita matadaia, be 'enega 'imi Eaubada gea 'abo wa eyaseyaseyena".

'Enega Yosua tomota 'i etunedi 'adi egueguyai 'edia. Ta tuta dudurana nigea 'i gumwagumwara ga Yosua 'i mwawasa. Ta 'ana yakwara 'adi yau wani anaredi be teni. Ta tuta nina tomota nidi Yosua si 'itena mayawasina 'i miami, me Isireli Yeoba Eaubada 'ena si guiginua nadigega 'idi onaupaupa.

TETERA 8.

'EBWAEADAITA NINA IUDI 'I ME'ENA
KINI EGILONI 'ENA TETERINA.

Buki Tabu: Toloinao 1:1 'enega ga 3:31 'enaia.

Ni 'atu Yeoba yage yauna 'i 'ebwaea ta wate 'i guinua me Isireli manudi, ta ni 'atu taudi si onaupaupa 'enaia 'aene gea 'abo si eyaseyaseyena. 'Enega sawesawedaia ta nuanua 'aene gea 'abo si sanasanaila Tauna 'enega be si tapwaroro tokwarui 'edia. Ta, wa 'ita, Yosua 'i kwaia, ta wate yaulyaudi nidi Yosua si 'itena, ga muriega tomota Yeoba si nuapupurena ta si bwagobwago tokwarui kaiwe ta tokwarui gurewa 'edia.

Ta 'eguma ta 'ebesa 'ai 'aila nai nigea 'ebenuaowana sinabwana. Manuna me Isireli tuta gete 'ena nigea si bwagobwago taudimo tokwarui 'edia. Ta sena yaunya serabedia 'ana tomianao si bwagobwago tokwarui 'edia. Nadigega tuga me Itipita, be me

Idoma, be me Moabi be me Pilisitia. Ta 'aina tuta natudiao si loemwawasidi 'idi 'ebetaria 'edia 'aene gote 'enega 'idi eaubadao si da nuabobo'ana 'edia.

Ta wate me Isireli me Kenani yauyaudi nigea si pa'ipa 'idi 'idi senega. Yaudi si miami, ta 'idi tokwarui yau wawasae si tootooro kaiwe sinabwadi 'aredia, ta 'oia debadia. Ta 'enega me Isireli tokwarui yau wawasae si 'itedi, ta totapwaroro yaudi si 'itedi si bwagobwago matadia. Ta taudi 'idi Eaubada nigea si 'ita'ita. Ta 'idi tabenakeli 'i mia 'edasora mari esenaia, ta 'idi guinua yauna ta 'enega yaudi nigea si tu'etu'e gote 'ena sabi bwagobwago Yeoba 'ena.

Ta 'enega gete 'i apwesa me Isireli 'idi Eaubada 'ina tapwaroro si nuapupurena, ta tokwarui 'edia si bwagobwago. Ta muriega si tagwaredi guinua to'umalina yauna 'edia. Ta 'enega Yeoba 'i tagwara be si elouya. Ta 'adi tarauwarao si mai ga si giyaidi, ta si loinedi. Manuna, 'eguma Yeoba nigea ma'edi me Isireli si neneta wawasae. Ta yaudi si egomabeso, ta 'adi tarauwarao si mai ta 'adi masura be 'idi bulumakau si 'ewedi taudi manudi.

Ta ni'atu me Isireli si elouya tupwana, ga Yeoba 'ina lema gimi tutaia si nua'i'isina. Ta 'enega si nua'ebuni ta tokwarui nidi si guitoysedi ga Yeoba 'ena si ila limana ta 'ena si bwagobwago. Ta tuta yauna Yeoba 'idi sida 'i nonona, ta 'enega tai sinabwana 'ebweu 'i gietoorona, ta tauna me Isireli 'i 'etoseyedi 'adi tarauwarao 'ediega. Tai sinabwadi nidi si eesedi "Toloinao". Ta me Isireli 'idi loina si nonona ta si bobo'ana.

Ta tuta nina toloina nina mayawasina 'i miami me Isireli si ematamatana 'ina loina 'ena ta Yeoba 'ena si tapwaroro. Ta tuta nina toloina nina 'i mwamwawasa, me Isireli Yeoba si nuapupura limena ga si ilaila tokwarui 'edia, ga to'umalina 'ena si miami ga 'asiata nina Yeoba mari toloina 'i etunena 'edia. Gete nadigega me Isireli si bubuna esa Yosua 'ina mwawasa murinaia ga yakwara tiri anaredi si gumwara. Ta yakwara nidi 'edia mari 'ebeloina 'adi yau sebeni si etoloina me Isireli 'edia. 'Ebweu 'i gimi loinedi ga Yeoba 'i 'etoseyedi, 'enega si miabobo'ana tuta gidarina, ga wate mari tomota si loinedi.

Ta tokwarui nidi si nugana me Isireli 'edia 'adi esana Beali be Asirodi. Beali 'ana 'ita tupwana nadigega tai 'ana 'ita, ta Asirodi 'ana 'ita nadigega waine tuga. Me Kenani tokwarui getedi si etoo-rodi lo'oa'oa debadia, ta me Isireli 'edia si tauya, ga matadia si be'umwa'uta ta si bwagobwago.

Me Mesopotemia si gimi ewaiwai me Isireli 'edia. 'Idi kini 'ina tolosaia 'i 'au'ewedi ga sena Isireli si 'ewena ga yakwara eta me Isireli si etoguinua 'edia. 'Enega si nua'ebuni, ga Yeoba 'ena si bwau, ga 'i nonodi ga tai 'ebweu 'ana esana Odinieli 'i bwaunya, ta 'i 'etoseyedi me Mesopotemia nimadiega. Ta muriega Odinieli 'i loinedi ga si bwagobwago Yeoba 'ena. Odinieli me Isireli 'idi gimi toloina.

Ta Odinieli 'i mwawasa, ga tomota si sanaila ga tokwarui 'edia si bwagobwago limana. Ta tuta gote me Moabi si mai ta si unudi. Me Moabi 'idi kini tuta gote 'ana esana Egiloni. Tauna 'ina lolina pa'ara wawasae me Isireli 'edia. Ta wate si nua'ebuni ta Yeoba 'ena si sida, ta tai 'ebweuna 'ana esana ludi 'i bwaunya 'aene 'i da 'etoseyedi.

Ta 'asiata 'ebweuna ludi gete 'i mai kini Egiloni 'ena, ta 'i gwae 'awa 'ana to'ita'i'ita 'ena, "U da tagwara be ya da rugu kini matanaia. 'Igu tomota 'idi 'ebwaeadaita ya me'ena". 'Enega si tagwara ga 'i rugu kini matanaia. Ta 'ebwaeadaita gote 'i sa'una ga kini 'enega 'i apwesa.

Ta tuta gidarinamo 'i gumwara ga wate 'i mai limana ta 'i sida limana 'aene si da tagwara be kini 'ena 'i da rugu, be 'ebweu yage 'i da eonena. Ta si nua'i'isina 'ina 'ebwaeadaita nina kini 'ena 'i me'ena, ta 'enega si nuena tauna kini gosiana, ta si tagwara ga 'i rugu kini matanaia.

Ta 'ebweu yage ludi 'i lemena. Tuta gote 'ena tomota yaudi ma-'idi sisisaia si tauya dadana. Ta ludi 'ina sisisaia nigea si 'ita'ita. Ta ludi tuga tai dumadumana. Tauna yage yauyauna 'i guinuedi gegeuminega, ta 'enega 'ina sisisaia mari senaia 'i sa'una, ta 'ana 'oama 'i lobodebodena.

Ta ludi 'i rugu kini 'ina 'ari'upa 'ena, ta kini 'ena 'i gwae, "Simana kwaia 'ebweu ya me'ena 'emuya, kini ye". 'Enega yaudi 'ari'upa gote si pilisinena. Ga ludi 'i tauya kini serabenaia ga 'ina sisisaia 'i 'ewena, ga gamwanaia 'i labatena, ta 'ana gadara 'i rugu wate. Ta kini nina 'i kwaia manini, ta nigea sawesawenaia be 'i bwabwau. Ta ludi 'ina sisisaia 'i pilisinena ga 'i apwesa mari 'awa 'enega. Ta kini 'ina toguinuao si nuena kini 'i 'enomwataia ta 'enega nigea si tautauya serabenaia. Ta muriega si mwaratoni 'i mwawasa Ta ni'atu ludi 'i tauya 'edasoraya.

ludi 'i tauya ga yoguli 'i mu'ena 'ina senaia, ta 'ina tomota 'i bwau egogonedi. Ta si tooro saia 'ena ga me Moabi si pa'idi. Mani na me Moabi 'idi kini si emisena sinabwana, ta tauna ni'atu 'i mwawasa. Ta 'enega ludi 'i etoloina me Isireli 'edia, ta tauna toloina 'eruena. Ta tuta dudurana gete 'enega me Isireli guguya 'ena si miami.

Muriega me Pilisitia si mai sena Isireli 'enaia. Ta Samigari 'i etoloina tuta gote. Ta tauna tobagura yaudi si lobedi, ga si pa'idi, ta 'enega me Pilisitia nigea si 'ewa'ewa sena gote, ta me Isireli taudimo si loinedi.

TETERA 9.

WAINE 'EBWEU 'I EWAIWAI WAWASAE
SAIA 'ENAIA.

Buki Tabu: Toloinao 'upwa 4:1 'enega ga 5:31 'enaia.

Wate me Isireli Eaubada 'ina tapwaroro si pilisinena ga si bwago-bwago tokwarui 'edia nadigega gosediao si guiguinua. Ta si guinua to'umali wate. Ta 'enega Eaubada 'i tagwara be 'idi to'umalina 'ana e'isa si lotoona. Ta tuta gete me Kenani 'idi kini 'ebweuna 'ana esana Yebini 'ina tolosaia 'i etunedi Isireli 'enaia. Ta tolosaia nidi 'adi tonugana 'ana esana Sisira. Ta Sisira 'ina boda 'ena tolosaia 'aidi si geru waga lililisi 'edia. Waga nidi si gibubudi kainumu

'enega. Ta waga nidi 'enega si losaia. Ta me Isireli si matautedi sinabwana.

Ta me Isireli yaudi si rugu Yebini 'ina lolina 'ena, ta tauna be Sisira 'idi lolina mwau wawasae 'edia. Gete ma'ata me Isireli si rugu 'adi tarauwarao 'idi lolina 'ena, ta 'i mwau 'edia. Ta muriega si nua'ebuni ga si ila limana Yeoba 'ina tapwaroro 'ena, ta tokwarui nidi si 'ebesinedi.

Ta tuta gote waine 'ebweu 'i etoloina Isireli 'enaia. Me Isireli 'idi toloinao 'adi yau maibo'ana pipitini, ta yaudi me'olotodi. Ta gete ma'ebweuna namo waine 'i etoloina 'edia. Tauna 'ana esana Debora. Ta tuta yauna 'i miamiatoo 'ina kaiwe nadigega niu 'arenaia ta taudi si mai 'ena 'i lemedi. Ta 'ina bubuna bobo'ana wawasae, ta 'ina sinasinapu gea'abo ta gwaegwae. 'I sinasinapu wawasae, ta 'enega yaudi me'olotodi si mai 'enaia sabi etala matanaia. Ta tauna 'i etoloina manuna Yeoba Yaruyaruana 'i mwa'uta 'enaia, ta nigea saia 'enega 'i lololoina.

Ta Debora 'i nonona tomota 'idi miato'umalina Sisira 'ina lolina 'ubuninaia. Ta tai 'ebweuna 'i mwaratonina, sena Napitalai 'ena 'i miami, ta 'ana esana Beraki, ta tai 'atepatu 'arena. Ta 'enega 'ina topiliyareyare 'i etunenawa ta 'i eonena ta 'i gwae, "Beraki, susu Isireli serabemuya si miami 'u da bwauegogoned i 'oia Tebori 'enaia. Yeoba ni'atu 'i eonegu 'aene Sisira ma'ina bodao 'i da tagwaredi nimamuya ta 'enega".

Ta Beraki 'i matauta ta nigea nuanuana be tebweuna 'i tatauya guinua gete 'enaia. Ta 'enega Debora 'i e'isena ta 'i gwae, "Eguma 'oio ma'iyagu ta tatauya, e ya tatauya : ta 'eguma 'oio nigea ma'iyagu ta. tautauya, gea'abo sa' i ya tautauya."

'Enega Debora 'i gwae, "Abo'agu ma'iyao ta da tauya saia gete 'enaia. Ta manuna Yeoba nigea 'u emiemise, ta 'amu bwau nigea 'u nonona, gea'abo Yeoba Sisira 'i tagwatagware nimamuya, ta esia waine 'ena 'i da tagwarena".

Ta 'enega Debora 'ina kaiwe nina 'i pilisinena ga 'i tauya Kedesi 'enaia, 'ena Beraki 'i miami. Ta siterua si tauya dadana ga me

Isireli si bwauegogoned. Ta tai teni tausanao si nonodi, ta ma 'idi gwegwe saia si egogona, ta 'oia Tebori 'ena si lo'asa. Ta Debora nina 'i nuganedi. Ta si 'ita mwa'uta 'idi 'ebelo'asa gote 'enega 'oia Tebori 'enaia, ta matadia Sisira 'ina boda maibo'ana 'i miami. Ta taudi 'idi anua kaleko yau wawasae, ta 'idi ose yau wawasae, ta 'idi waga lisilisi yau wawasae. Ta Debora nigea 'i 'ate'atesa'ara. Ta Beraki 'ena 'i gwae, "U da tooro, ta yauyaumi wa da mwa'uta, ta 'asiata gete Yeoba Sisira 'ina boda maibo'ana 'i da 'ebwaea nimamuya". Ta Beraki yoguli 'i mu'ena, ta 'ina tai 'i bwauredi, ga yauyaudi si muriena ga si pilimwa'uta Sisira 'ina boda 'edia. Ta me Kenani si losnyaedi, ta si matauta sinabwana, ta nigea sawe-sawedia si gibubudi saia manuna nadigega 'idi bubuna. Ta 'enega si dena yauyaudi, ta Sisira wate. Ta Yeoba 'i lemedi gote 'ena. Ta bwasi Kaisoni 'i ni'u wawasae, ta yaudi 'ena si pili ga si darara ga si mwawasa. Ta yau wawasae si mwawasa Isireli nimadiega.

Sisira 'i 'itena me Isireli si ewaiwai ta 'enega 'ina waga lisilisiega 'i sobu ga 'aenega 'i dena. Ta abatau tupitupinaia anua kaleko 'ebweuna 'i lobena, 'i tootooro, ta 'ena Sisira 'i rugu.

Anua Kaleko gote tai 'ebweuna 'ana esana Iberi 'ina anua. Ta mwanena 'ana esana Yeeli 'i miami anua soranaia. Ta Sisira 'i mwaratonina ta 'ena 'i gwae, "Igu 'inapwana, 'u da ruguma. Gea-'abo 'u matamatauta". Ta 'enega Sisira 'i rugu 'ina anuaia, ta Yeeli 'i bwasea balaniketi 'enega, be 'enega gea'abo 'ebweu 'i 'ita'ita. Ta Sisira bwasi 'i siden. Ta Yeeli nigea 'i 'ebwa'ebwaena bwasi, ta susu esia. 'Enega Sisira 'i 'eno, ta 'i 'enomwataia. Ta 'i 'enomwataia ga Yeeli 'i rugu limana anuaia, ta nimanaia anuaia 'ana 'etoyaina 'i 'ewena, ta wate lopera. Ta 'i sigana 'enaia, ta 'etoyaina nina 'i tutuna naasa'asa'arinaia, ta 'i 'etobwarena ga bare'uya. Ga 'enega Sisira 'i mwawasa.

Tuta gidarinamo 'i gumwara ga Yeeli Beraki 'i 'itena 'i lagalagama. 'Enega 'i apwesa 'ena, ga 'i eonena, "U da mai be tai nina 'u 'ebe'ebesei ya da e'itayo". Ta si rugu anua soranaia, ta nada Beraki Sisira nina 'i 'itena mwawamwawasina 'i 'eno'eno bare'uya, ta 'etoyaina nina naasa'asa'arinaia 'i miami tuga.

Yeeli 'ina guinua guinua to 'umalina. Nai 'abo'ada ta da gwae 'aene 'i sipupuyena, ta muriega 'i loemwawasina. Ta tuta gote me Isireli me Kenani si guitoyasa 'ai'aileli, ta 'enega Yeeli 'ina guinua gote si tupuna manuna 'ina guinua gote 'enega me Isireli 'i 'etoseyedi 'adi tarauwarao nimadiega. Ta tuta gote 'enega ga yakwara yauna me Isireli guguya 'ena si miami. Ta Debora nina wari 'ebweuna 'i edalena gete guinua nina manuna. Ta wari gote Toloinao 'upwa 5 'ena si 'etoladina.

TETERA 10.

GIDIONI TA 'INA TAI TIRI ANAREDI 'ATE'ATEPATUDI.

Buki Tabu: Toloinao 6:1 'enega ga 8:28 'enaia.

Yakwara 'aina me Isireli si bwagobwago Yeoba 'ena, ga muriega si ila limana bubuna to 'umalina 'ena. Ta wate Yeoba 'i tagwara ga 'idi to 'umalina 'ana e'isa si lotoona. Ta tuta gete me Midiani si losaia 'edia. Ta tuta gote susu 'erua Isireli 'ena si mia to 'umali. Nate susu Ipireimi ta susu Manasa. Ta yakwara 'ebweuna 'ebweuna, ga 'ana laba yakwara sebeni, me Midiani si mwa'uta sesoi 'ana tutaia ga 'adi masura maibo'ana si 'ewena. Ta 'enega me Isireli nidi nigea 'adi masuramo ta nigea 'ebweu to 'ase wate 'idi yobai manudi. Ta tuta yauna 'abo pwatura 'i tatabwa me Midiani 'idi yobai si tauyedi sena Isireli nina 'ena ga nada si e'enidi.

Ta 'enega me Isireli 'idi 'asa ta 'idi bagura si pilisinedi ta si miakwaia durua yauna 'edia ta 'oyaia. Ta 'eguma masura tupwana si sesoni si sa'ukwaiena gaula 'edia.

Ta 'asiata 'ebweuna tai 'ebweuna 'ana esana Gidioni witi 'i loutuutu kwaia. Ta tai gote 'i 'ita tu'e, ga anelose 'ebweuna 'i 'itena 'i miatoa keigwana 'arenaia. Ta anelose nina 'i gwae, "Oio 'atepatu 'ana tai waiwaina, ta Yeoba ma'iyaio. 'U da 'atepatu be 'imu tomota 'u da 'etoseyedi me Midiani nimadiega". Ta Gidioni 'i e'isena ta 'i gwae, "Mwa'adega sana 'abo'agu Isireli ya da 'etoseye ese? 'Igu bu'unao gomagamabesodi Manasa 'enaia, ta 'abo'agu gidarigu tamagu 'ina anuaia".

Ta Gidioni 'i nuena tauna ma'iyana si onaona nigea anelosenamo, ta esia 'Inapwana Yeoba tuga. Ta 'enega 'ebwaeadaita 'i sa'una anelose nina matanaia. Ta anelose nina 'ina 'ebwaeadaita gote 'i gitoona 'ina keweliweliliega, ta 'awesabelulu 'i tu'ema gurewega, ta 'i 'araegumwarina. Ga anelose nina matanega 'i sawara. Ta Gidioni 'i matauta gote 'enega, ta 'enega Yeoba 'i eonena, "Guguya 'emuya, Gidioni. Gea'abo 'u matamatauta : 'abo'agu ma'iyao ta 'enega".

Ta Yeoba 'ina 'ebeapwesa gete 'ena Gidioni 'ebetaria 'i etoorona, ga 'ana esana 'i sa'una, ta esana nina 'ana gibui "Yeoba guguya 'arena". Esana nina Yeoba-Saloma. Ta tuta dudurana 'ebetaria gote 'i tootooro tomota matadia.

'Enega Yeoba 'i eonena 'aene Gidioni 'ina tomota 'i da gimili 'amidi tapwaroro to'umalinega, ta tokwarui 'adi bwagobwago 'enega. Ga muriega 'i da li'amidi me Midiani nimadiega. Ta wa 'ita, Beali 'ina 'ebetaria 'ebweu 'i tootooro Gidioni tamana 'ina anua serabenaia, ta wate Asira 'ina tokwarui ma'iyana.

Ta boiboi gote Gidioni magosenao sanau si apwesa ga Beali 'ina 'ebetaria si ulamwa'utena. Ta Asira 'ana tokwarui kaiweiega si daiagina si 'upwena. Ta muriega 'ebetaria 'i 'abina Yeoba 'ena, ta tokwarui kaiwe 'i sa'una 'etanaia, ga muriega bulomakau me'olotona 'ebweuna 'i ununa, ga maibo'ana si gabuna 'aene 'ebwaeadaita gabugabuna Yeoba 'enaia.

Ta gonagonaia 'asa gote 'ana tomianao si tooro ga si apwesa sabi bwagobwago 'idi tokwarui 'edia, ta 'idi tokwarui ta 'idi 'ebetaria nigea si lobaloba, ta 'esia Yeoba 'ina 'ebetaria auaua si lobena, ta 'ena 'idi tokwarui kaiwena 'i 'ara'arata. Ta tomota nidi si enaida yaita sana 'i guinua gote.

'Enega 'ebweuna 'i gwae, "Gid'oni, Yoasi natuna, yage gete ni'atu 'i guinuena". Ta 'enega si tauya Yoasi 'ena ta 'ena si gwae, "Abo'ama natuyo 'a da loemwawasina manuna 'ima 'ebetaria 'i ulamwa'utena ta 'ima tokwarui 'i araegumwaridi, ta yage nidi Beali 'ima eaubada 'ina yage".

Ta 'enega Yoasi 'i e'isedi ta 'edia 'i gwae, "Abo Beali tauna eaubada, sawesawenaia be 'i 'ita 'i isina tauna, be tauna tai gote 'ina tokwarui 'i 'upwena 'i da ununa tauna. To'ase manuna 'omi Beali 'ina guinua wa da guinua? Tua. 'Ina guinua 'i da guinua tauna".

Ta tomota si nonona, ta si yamwayaniwa 'aene Beali tai gote 'i da ununa. Ta nigea 'ebweu to'ase 'i apwesa Gidioni 'ena, ta 'enega tomota nidi si nua 'ebuni ga Yeoba Eaubada 'ena si ila limana.

'Enega Gidioni tai 'i etunedi susu Manasa maibo'ana 'edia, ta wate mari susu be mari susu 'edia, ta 'i gwae, "Wa da mai ta wa da lemema, be me Midiani ta da pa'idi". Ta tai nidi si mai, ga Gidioni 'ena si miaegogona. Ta pu'epu'edi tu'a ma'idi gita ta ma'idi sisi-saia. Me Isireli 'idi bubuna nigea saia 'arēna. Ta si lo'asa 'oia Giliboa 'ena ta Aroda 'ina bwasi wewerupwa deinaia. Ta 'oyega si 'itamwa'uta ta matadia me Midiani maibo'adi si 'itedi. Manuna me Midiani si nonona Gidioni tomota 'i bwau egogonedi, ta 'enega si egogona taudi sabi losaia 'edia. Ta wa 'ita, lowa Debora ma'ina boda si miami 'oia Tebori 'ena ga si 'ita mwa'uta 'adi tarauwarao 'edia, ta tuta gete Gidioni magoserao si 'ita mwa'uta mari 'oyega 'adi tarauwarao 'edia.

Ta Gidioni tai ma'ina yareyare. Ta nuanuana 'i da mwaratoni 'ai'aila Yeoba 'i nukanena guinua gote 'ena, ta 'enega 'i sida 'ena ta 'i gwae, "Igu 'Inapwana ye, we'iwe'iyai 'u da 'ebwaegu, be 'enega ya da mwaratoni 'oio Isireli 'u da 'etoseyedi. 'U 'ita, gete sipi unuununa si 'upwena ya da sa'u 'ebeloutuutu 'enaia, ta 'abo gaguna 'i miami unuununamo 'enaia, ta bare'u maibo'ana 'i yadayada ga ya da mwaratoni Isireli 'u da 'etoseyedi nimaguyega".

Ta gonagona gidarina Gidioni 'i mai ga sipi unuununa 'i 'itena 'i pwasa wawasae gagunega, ta bare'u maibo'ana 'i yadayada. Ta gidarina Gidioni 'i enuanarua. Ta 'enega Yeoba 'ena 'i gwae, "Inapwana ye, gea'abo 'u gamwagamwasoara 'eguya, ta we'iwe'iyai 'ebweuna wate 'u da 'ebwaegu. Ta gonagonaia sipi unuununa 'i da yadayada ta bare'u maibo'ana 'ena gaguna 'i da miami". Ta tomwa 'i ulisina, ga Gidioni 'i tooro, ta 'i 'itena kaiwe be pwatura

maibo 'ana si pwasa ta sipi unuununa namo 'i yadayada. Ta 'enega Gidioni 'i nuasabwarena be Yeoba 'ina lemega 'i da ewaiwai me Midiani 'edia.

'Enega Yeoba Gidioni 'ena 'i gwae, "Tomota ma'emwao toyausadi be me Midiani ya da tagwaredi nimamuya, 'abona nai Isireli si gagasa 'eguya ta si gwaegwae Nimagu taugu 'i 'etoseyegu". Ta wate Yeoba 'i gwae, "Tomatauta ta taudi si dedera 'u da pa'idi, be si da ila 'idi 'asaia". Manuna yaudi me Midiani 'adi boda 'ana sinabwa si 'itena ga si 'atesa'ara, ta Yeoba 'i mwaratoni to'atesa'ara gea'abo 'i ewaiwai saia 'enaia.

Ta 'enega Gidioni ona gote 'i eonaena tomota 'edia, ta pwaru 'adi yau twenititu tausanao si ila 'idi 'asaia. Ta 'enega Gidioni 'ina boda 'ana yau 'i mwa'uta ga teni tausanao dimo. Ta boda 'i gidara, ta 'i ewaiwai wate manuna tomatauta ni'atu si tauya be to'atepatu dimo si miami.

Ga Yeoba 'i onalimana Gidioni 'ena ta 'i gwae, "Tomota ma'emwao toyausadi. Tomota waiwaidi pu'epu'edi sawesawemuya be wa da ewaiwai. Tomota wa da 'au'ewamwa'utedi 'oyega, ga bwasi 'ena, ga nada totauya ya da e'ita 'emuya".

Ta gonagonaia Gidioni 'ina badoa 'adi yau teni tausanao 'i bwa-uyedi ga si mwa'uta 'oyega nadigega 'aene si da losaia me Midiani ma'ediao. Ta si mai bwasi 'ena, ga Yeoba 'ena 'i gwae, "Ebweuna 'ebweuna bwasi 'i logo'igo'i meyanega nadigega kedewa 'i loyaloyamota 'u da sa'una tebweuna; wate 'ebweuna 'ebweuna 'aena 'i tulasena sabi numa". Ta si mai bwasi 'ena ga 'ebweuna 'ebweuna 'i numa. Ta yau wawasae, 'idi gita ta 'idi kelepa ta 'idi lawa si sa'una bare'uya ga 'aedi si tulasedi ta bwasi si logo'igo'i meyadiega. Ta pu'epu'edi 'idi gita ta 'idi lawa si giyaidi ataidiega, ta gegeumidiega bwasi 'awadia si sa'una. 'Enega 'eguma 'adi tarauwarao si apwesa manini, gea'abo si losuyaedi ta nigea 'idi gwegwe saia nimadia.

Ta Yeoba Gidioni 'ena 'i gwae, "Taudi nimadiega bwasi si logo'igo'i, taudi tuga ya esnuedi be nimadiega Isireli ya da li'amina".

Gidioni boda gote 'i sawedi ta 'adi yau maibo 'ana tiri anaredi namo. Ta tupwa maibo 'ana 'aedi si tulasedi sabi numa. Ta 'adi 'ebeduma-duma gete. Taudi nimadiega si numanuma 'idi nuanua 'ebweunamo, ta nuanua nina si pilimasina tuta maibo 'ana. Ta taudi wate si 'ita 'ita 'abona nai 'adi tarauwarao si mamai. Ta 'eguma ya yaudi 'aedi si tulasedi ta meyadiaga bwasi si numa, yaita sana 'ana tarauwara 'i da 'ita 'i meema.

Ta 'aidi si nuanua 'aene gote 'enega Gidioni to bwagobwago tokwarui 'edia 'i mwaratonidi, manuna gimi tuta taudi si bwagobwago tokwarui 'edia 'aedi si tulasedi ta maninidi 'i 'eno sana mwa'uta. Ta taudi esia Yeoba 'ena si tapwatapwaroro si tooromo. Nigea ta mwaramwaratoni 'ai'aila gote. Ta esia, gote 'enega tolosaia to 'ita- 'i'ita si sinapudi.

Ta Gidioni 'ina boda gote 'adi yau tiri anaredi 'i giyaidi ta mari tomota ya yaudi 'i etunedi ga si ila 'ebelo'asa 'oia Giliboa 'enaia. Ta Yeoba wate Gidioni 'i lemena. 'I gwae, "Ma'imu 'ari'ei 'ebweuna wa da ebusi me Midiani 'idi 'ebelo'asa 'ena, be 'idi ona wa da nono. Gote 'ebegwausoara 'emia". Ta 'enega boiboia Gidioni ta 'ina 'ari'e ma'iyana si mwa'uta, ta si adadana me Midiani 'idi 'ebelo'asa 'ena. Ta tai 'erua si 'itedi si onaona, 'enega si tauya sera-bedia ga 'idi ona si nonona. Ta 'ebweuna 'i gwae gosiana 'ena, "Boiboia ya madawara, ta 'u 'ita, palaua baali mapulina 'ebweu Midiani 'ina 'ebelo'asa 'ena 'i epulina, ga anua maibo 'ana 'ena 'i mai, ta 'i ununa ga 'i 'ebuiena, ta 'i 'auesanaoiaena, ga anua 'i 'eno-laga. Madawara gote mwa'adega 'ana li'ama?"

Ta gosiana 'i gwae, "Gete nigea wate 'ebweu yage; Gidioni Yoasi natuna, tai Isireli 'ina sisisaia tugai; Eaubada ni'atu Midiani ta boda maibo 'ana 'i tagwaredi nimanaia".

Ta Gidioni ona gote 'i nonona ta 'i gwausoara, manuna 'i mwaratoni me Midiani si matautena. Ta 'enega 'i lokagutoki Yeoba 'ena ga 'i ila manini 'ina 'ebelo'asa 'enaia ga 'ina boda 'i gibubudi. Ta pwaru pu'epu'edi Gidioni 'ina nuanua sawesawenzaia, 'eguma si 'atepatu; ta si ematamatana 'ai'aila 'ina ona 'edia. Ta Gidioni 'i 'ebwaea tai 'ebweuna 'ebweuna 'ena yage 'etoi. Nate gaeba

kakaedi, ta maiare gamwadia, ta yoguli. Maiare ni'atu si loeabina, ta esia geaba kakaena soranaia si sa'una be 'enega gea'abo 'ebweu 'i gimigimi 'itai. Ta 'ina boda 'i weyaridi ga boda 'etoi. Ta niuniuwanaia 'i anuganedi, ga boda 'ebweuna 'ebweuna 'idi sena 'i eguyai.

Ta yauyaudi si tooromo, ga muriega si bwau toila guguyoi 'ena, ta si gwae, "Yeoba ta Gidioni 'idi sisisaia". Ta muriega 'idi gaeba nidi si elopisaridi, ga guguyoi nina 'ena 'idi maedana 'i sae. 'Enega 'idi yoguli nidi si mu'edi. Ta me Midiani si tooro 'idi 'ebe'enoega ta mwa'onai si lo'ita dadana maiare si 'ara'arata, ta sisisaia si 'itedi, ta yoguli si nonodi.

Ta me Midiani si maa matauta sinabwanega ta si nu'ua dena. Ta nigea 'ebweu 'i nu'ua saia. Ta taudi 'idi sena bomatu 'ena, ta 'aene gote 'ena si dedena. Ta Gidioni 'i nu'ua 'aene nadigega si da guinea, ta 'enega boda nidi 'i etunedi 'ebelo'asa 'ena 'i loinedi ta sa'ara 'ebedena nina 'ena si mai ma'idi gwegwe saia. Ga nada to dena yau wawasae si loemwawasidi. Ta 'aidi si denasinedi. Ta taudi si pili 'ebegaibara bwasi 'enaia. Ta Gidioni wate mari tomota 'i bwauyedi sena gote 'ena. Taudi susu Ipireimi. Ta 'ebegaibara si tooro bodena ga me Midiani yaudi si loemwawasidi. Me Midiani 'idi 'inapwanao 'erua si loemwawasidi, nate Orebi ta Siedi.

Ta me Midiani pu'epu'edi si gaibara, ta Gidioni ma'ina boda tiri anaredi si pilimuriedi, ta ma'ediao si losaia limana, ta Gidioni magose-nao me Midiani si mutudi. Ta 'idi kini 'erua si loemwawasidi wate, nate Siba ta Salimuna. Ta tuta gete 'enega me Midiani si mia ataia 'idi sena taudi 'ena, ta nigea wate si mwa'umwa'uta me Isireli 'edia.

Ta susu Ipireimi boda sinabwana ta waiwaina. Ta 'idi 'inapwanao si nuadalele Gidioni 'ena, manuna 'idi guinea saia gote 'ena nigea guinea sinabwana. Ta si gwae Gidioni 'ena, "To'ase manuna nigea 'u bwaubwauyema tuta nina tai 'u 'ebesedi sabi losaia me Midiani ma'ediao?" Ta Gidioni ona 'awayarayara 'i 'ebwaedi, ga nuadi 'i bobo'ana. Gidioni 'i gwae, "Gosegwao, 'imi guinea ya nua 'i'isina, ta 'igu guinea to'ase?" 'Igu guinea gidara wawasae. 'Omi me Midiani

tausanao wa unudi 'ebegaiobara 'ena, ta 'idi 'inapwanao 'erua wa unudi. 'Igu tai nigea kapekapeana si ewaiwai 'abo 'omi nigea wa lemelemema sinabwana". Ta gote nadigega 'i tupuesedi 'idi guinua sinabwana manuna. Ta nuadi 'i bobo 'ana.

Ta guinua gete murinaia Gidioni 'i etoloina Isireli 'edia ta tuta dudurana. Ta 'aidi nuanuadi 'i da ekini 'edia, ta natuna murinaia 'i da ekini wate. Ta Gidioni 'i gwae, "Gea 'abo sa 'i ya ekini Isireli 'edia. 'Imi kini 'i miami. Tauna Yeoba Eaubada. Gea 'abo yaita nai 'i ekini Isireli 'enaia, ta Yeoba tebweuna tuga".

Gidioni toloina enimana Isireli 'enaia. Ta 'i nugana sinasinapu be 'atepatu be yareyare 'edia.

Ta 'eguma yauyaudi Gidioni 'ina bubuna si etotowanei gea 'abo wate tomota si da bwagobwago tokwarui 'edia, ta esia Yeoba Eaubada si da emisa 'ai'ailina. Ta Gidioni 'i mwawasa, ga tomota Yeoba si pilisinena ga si ila limana tapwaroro kabokabo 'enaia.

TETERA 11.

YEPIDA 'I ONAUPAUPA BESOBESO, GA YAGE MWAU 'I GIEAPWESENA.

Buki Tabu: Toloinao 8:33 'enega ga 11:40 'enaia.

Me Isireli si sida Gidioni 'ena 'aene 'i da ekini 'edia ta 'i guitoyasena 'idi sida. Ta 'ina mwawasa murinaia natuna 'ana esana Abimileki 'i too 'aene 'i da ekini 'edia. Ta nugana tasiniao yauyaudi 'i loemwawasidi 'Ebweunamo 'i denasinena. Ta tuta gidarina namo ga 'i ekini me Sikemi 'edia ta 'asa 'aina wate Sikemi serabenaia 'edia. Ta nigea si sawasawai kini 'edia. Ta esia 'ana tuta si eesena Toloina esikisina. Ta murinaia tai 'ebweuna 'ana esana Tola 'i etoloina Isireli 'edia. Ta tauna murinaia mari tai 'ana esana Yeiri. Ta yage yauna nigea si simasimana siterua gete manudi.

Ta tai getedi muridia me Isireli wate si bubuna geyogeyoi Yeoba 'ena, ga tokwarui 'edia si bwagobwago. Ta tuta gote me Amonaiti

si mai borima 'enega ga si loinedi. Ga masikisi me Isireli si rugu 'adi tarauwarao nimadia. Ta tuta gete tai nina Isireli 'i 'etoseyena 'ana esana Yepida. Tauna me Isireli nidi Yoridani mariesenaia si miami 'i bwau egogoned. Ta me Isireli si ewaiwai ga me Amonaiti si pa'idi.

Ta 'i abe si tatauya saia 'ena ga Yepida 'i onaupaupa Eaubada 'ena ta 'i gwae, "Abo Amoni tubunao 'u da tagware 'ai'aila nimaguya to'ase nai 'igu anua matanega 'i apwesama sabi lobegu, tuta nina 'enega ya ilama guguyega Amoni tubunao 'ediega, tauna Yeoba 'ina yage, ta ya da 'ebwaeaena 'ebwaeadaita gabugabuna manuna".

Ta onaupaupa gete nigea onaupaupa bobo'ana, ta Yepida nigea 'i onaona ma'ina sinasinapu. Lowaenei Yeoba me Isireli 'edia 'i simana to'ase be to'ase sawesawedia si da 'ebwaea 'ebwaeadaita gabugabuna manuna. Ta Yepida esia 'i miami Isireli tupitupina 'ena, ta Yeoba 'ina anua tabu 'edasora wawasae, ta 'enega Yepida Yeoba 'ina lolina nigea 'i mwaramwaratoni 'ai'aila.

Ta Yepida Amoni tubunao ma'enaos si losaia ta Yepida ma'ina bodao si ewaiwai ta 'adi tarauwarao si pa'idi 'idi senega. Ta Yepida 'i ilaila 'ina anuaia, ta Yepida natuna mewainena 'ina anua mata'awanega 'i apwesa magosenao ta si wariwari ta si gwausoara 'ina ilama manuna. Ta gomagweine gote Yepida natuna 'ebweunamo. Ta Yepida 'i 'itena ta ma'ina dedoi 'i bwau 'enaia, "Oio, natugu, 'Oio ni'atu 'u giemwa'utasinegu, ta 'oio 'ebweu 'edia 'agu 'atesa'ara si sa'una". Ta 'i eonena 'aene ni'atu onaupaupa 'i sa'una Yeoba 'ena ta nigea sawesawenaia onaupaupa gote 'i guitoyase. Ta natuna nina 'i 'ebesa 'ai'aila tamana 'enega onaupaupa gote manuna, ga ni'atu maibo'ana 'i nonona 'enega 'i gwae, "Tamagu Ye, 'Imu onaupaupa tabu ni'atu 'u sa'una Yeoba 'enaia ta nigea sawesawenaia 'i ilawa. Ta manuna Yeoba 'amu tarauwarao ni'atu 'i 'ebwaedi nimamuya, sawesawemuya 'imu onaupaupa 'u da losaroni. Ta 'ebweu yage, 'u da tagware be 'abo'agu gosegwao mewainedi ma'egwao ta da miami be ta da dedoi yage gete 'i abe 'i apwesa 'eguya manuna".

Ta nawarae 'erua gosenao ma'enaos si miami 'oiaia, ta nigea si

ilaila Yepida 'ina anuaia 'abona nai 'i 'itena ga 'ina onaupaupa tabu gote 'i guitoyase. 'Enega 'i tagwarena mwawasa 'enaia, ta tamana 'i guinua 'ena nadigega 'i onaupaupa Yeoba 'enaia.

Ta 'eguma ta 'ebesa me Isireli 'idi tetera maibo'ana ena, nigea wate 'ebweu tai nai 'ebweu waine ta da nonona si 'ebwaena Yeoba 'ena 'ebwaeadaita gabugabuna 'enega. Ona 'ai'aila, tomota yauyaudi nidi Isireli tupitupinaia si miami, tomota si gabudi 'ebetaria 'edia, ta 'aidi natudi si tagwareni mwawasa gote 'ena tokwarui matadia. Ta me Isireli esia Yeoba 'ina e'ita Eberamo 'ena si nua 'i isina tuta nina tauna 'i abe Aisake 'i ununa 'ebetaria 'enaia, ta nigea 'ebweu tomota si sa'una 'ebetaria 'ena, ta gete ma'ebwe-unanamo. Ta 'eguma Yepida 'i miami tabenakeli serabenaia Sailo 'ena, gea'abo onaupaupa besobeso gete nadigega 'i sa'usa'u. Ni'atu 'i da mwaratoni Yeoba yage gote nadigega 'i guitoyasedi. Ta 'enega natuna mewainena mayawasina 'i da miami.

Ta tetera gete 'ediega ta mwaratoni me Isireli 'idi guinua ta 'idi bubuna yakwara tiri anaredi nidi 'edia toloinao si loinedi. Nigea 'ebweu kini 'i miami sena maibo'ana manuna be 'ena tomota yauyaudi si nonona. Ta yauyaudi si esinua taudi to'ase nai si da guinua. Ta yaudi Yeoba 'ena si bwagobwago. Ta yau wawasae si sanaila Yeoba 'enega ga tokwarui 'edia si bwagobwago. Ta muriega 'adi tarauwarao si giyaidi ga si nua 'ebuni, ga Yeoba 'ena si bwagobwago limana.

TETERA 12.

TAI WAIWAINA, TA YAWASINA BE 'INA MWAWASA TETERINA.

Buki Tabu: Toloinao 13:1 'enega ga 16:31 'enaia.

Yepida 'i mwawasa, ta murinaia tai 'etoi si etoloina Isireli 'enaia. Taudi 'adi esana Ibisani be, Ilona be, Abidoni be. Ta sitetoi getedi guguya 'aredi ta nigea si losalosaia.

Ta muriega me Isireli wate si tagwaredi tokwarui 'idi tapwaroro kabokabo 'ena, ta 'enega Yeoba 'i tagwaredi 'adi tarauwarao nimadia. Ta tuta gote 'adi tarauwarao nidi 'adi esana me Pilisitia. Ta gote masebeni Isireli 'adi tarauwarao nimadia si miami. Ta tuta gete 'i mwau wawasae manuna sena yaulyaudi si loinedi. Yakwara poti si loinedi. Me Pilisitia 'idi eaubada 'ana esana Deigona, ta tokwarui gote debana nadigega tai debana, ta tolobwana esia nadigega iyana.

Ta me Pilisitia me Isireli 'idi gwegwe saia maibo'ana si 'ewena be 'enega gea'abo si tootooro saia 'enaia. Ta wate 'idi sesoi si 'ewena ta 'enega me Isireli si botana. Ta nadigega gimi tutaia tuta 'ana mwau si lotoona ga si nua'ebuni ga si sanaila Yeoba 'ena, ta Yeoba 'idi sida 'i nonona.

Ta tuta gote, sena Dana 'enaia, ta me Pilisitia tupitupidia, tai 'ebweuna 'ana esana Manoa 'i miami. Ta 'asiata 'ebweuna anelose 'i mai mwanena 'enaia, ta 'i gwae, "Natuyo me 'olotona 'u da ena-tunena, ta tauna 'i da sinabwa be me Isireli 'i da 'etoseyedi me Pilisitia nimadiege. Ta gea'abo oine nai bwasi pa'arina 'i da numa. Ta wate gea'abo 'ebesui 'i da mai debanaia. Gwama nina 'i da e-Nasiraiti Eaubada 'ena gwama 'enega".

'Eguma gwama 'ebweu si tagwarena Eaubada 'ena, nai tai 'ebweu 'i etabuna tauna Eaubada 'ina guinua manuna, si 'etobodena be gea'abo bwasi pa'arina 'i da numa, ta uyauyana gea'abo si 'upwa-upwa, ta 'i da dudura be 'enega yaulyaudi si da mwaratoni tai gote tabu Yeoba 'enaia. Gwama nina nai tai nina si eesena Nasiraiti, ta Nasiraiti 'ana gibui "tauna onaupaupa 'ena 'i miami". Ta Manoa natuna nina 'i da e-Nasiraiti, ta 'ina tuta maibo'ana onaupaupa 'ena 'i da miami.

Ta gwama 'i tubua ta si eesena Samisoni. Ta 'i sinabwa, ta nigea 'ebweu wate tai 'ina waiwai tauna nadigega. Samisoni gote nigea saia 'ana tonugana nadigega Gidioni nai Yepida. Tomota nigea 'i bwaubwauredi, ta tauna 'ina waiwaiega 'ina tomota 'i lemedi.

Ta Samisoni 'i etubuau ga 'i tauya 'asa 'ana esana Timina, ta me Pilisitia 'idi sena 'enaia. Ta nada waine 'ebweuna 'i 'itena ta nuanu-ana be ma'iyana si da ai. Ta tamana ta sinana nigea si gwaugwau-

soara ai gete manuna Taudi nuanuadi Isireli wainena 'ebweuna ma'iyana si da ai. Ta nigea si mwaramwaratoni Yeoba ai gete 'enega bobo'ana 'i da me'e Isireli 'enaia.

Ta Samisoni 'i tauya limana Timina 'enaia sabi 'ita 'ana tosawaeai, ga laioni mwaneyauna 'ebweu 'i giyaina ga 'i sabuna, nadigega mari tai gota mwaneyauna 'i sabuna nimanega. Ta 'enega 'i tauya. Ta nigea 'ebweu to'ase 'i onaona tai 'ebweuna 'ena 'ina guinua gote manuna.

Ta muriega Samisoni 'i tauya limana Timina sabi ai. Ta 'edaia tuga laioni mwaneyaunana 'i nua 'i isina, ta 'i tauya sabi yo'o. Ta muawa manuina mabodadi oona 'ena si miami ta muawana wate. Ta nimanega 'i 'ewena ga 'i tautauya ta 'i e'ai. Ta nigea yaita 'ena 'i simasimana yage gote manuna.

Ta wiki 'ebweuna maibo'ana si losagari nadigega 'idi bubuna, ta tubuau yaudi kunuwadawada yauna 'enega si toodi taudi. Ta Samisoni 'edia 'i gwae, "Abo'agu 'ebweu kunuwadawada gete tuga ya da sa'u matamia. 'Abo wa simana 'eguya nigan ga 'asiata sebeni sagari 'ana tuta, ga wa lobena, 'oama maibo'ana tati ya da 'ebwaemi. Ta 'abo nigea kapekapeana be wa da simana 'eguya, 'oama maibo'ana tati wa da 'ebwaegu". Ta si eonena, "Amu kunuwadawada 'u da sa'u".

Ta gete kunuwadawada nina 'i sa'una 'edia :

*"To-e'ai 'enega masura 'i apwesama,
Ta toewaiwai 'enega dibidibi 'i apwesama".*

Ta 'asiata gote maibo'ana si 'ebesa yoge kunuwadawada gote manuna. Ta 'asiata 'erua wate si gumwara ta nigea si llobaloba. 'Enega si mai Samisoni mwanena 'enaia, ta 'ena si gwae, "Mwaneyo 'u da wasegigiya be 'enega kunuwadawada 'i da simana, ta 'eguma nigea, 'oio ta tamaio 'ina anua 'ana tomianao yaudi 'a da 'ara-egumwar mi kaiweyega".

Ta Samisoni mwanena 'i tauya mwanena 'ena ga matanaia 'i dedoi ta muriega kunuwadawadana 'i simanena. Ta 'i eonena 'aene laioni 'ebweu 'i ununa ga muriega oonega mu'awa 'i 'ewena. Ta waine

nina tubuau nidi 'i eonedi, ga 'asiata esebenina 'ena si mai Samisoni 'ena ta si gwae, "To'ase mu'awa 'i dibidibi sinena? Ta to'ase laioni 'i waiwai sinena"?

Ga Samisoni 'i eonedi, "Abo nigea wa gesogeso 'igu bulomakau me wainena 'enega, nigea 'igu kunuwadawada wa da lobena". Ta nate 'aene nigea si da loba 'eguma nigea si 'ebesa toila mwanena 'enega. Ta 'enega si gwae Samisoni 'ena, "Ama 'oama gote 'u da 'ebwaema nadigega 'u onaupaua 'emaia". Ta 'enega Samisoni 'i tauya, ga tai Pilisitia tati 'i gimi lobedi 'i unudi ga 'adi 'oama 'i 'ewena ga 'i 'eguyai tubuau nidi 'edia. Samisoni nuana 'i to'umali 'ai'aila, ta 'enega mwanena 'i pilisinena ga 'i ila tamana 'ina anuaia. Ta Samisoni mwanena si 'ebwaena mari tai 'enaia.

Ta tuta kukupana 'i gumwara ga Samisoni 'ina gamwasoara nina 'i gonitu, 'enega 'i ila Timina 'ena sabi 'ita mwanena. Ta waine tamana 'i eonena, "U tauya ma'imu gamwasoara, ta mwaneyo 'u pilisinena, ta 'enega ya nuena 'u guitoyasena, ga mari tai 'ena ya 'ebwaena. Ta, 'u 'ita, tauna tasina megidarina 'i miami 'eguya. Tauna 'u da 'ewa mwaneyo manuna".

Ta Samisoni nigea nuanuana. Ta 'enega 'i buroroa, ta nuanuana sinabwana be me Pilisitia 'edia yage mwau 'i da guinua. Ta 'i tauya ga kedewa mitawa tiri anaredi 'i giyaidi. Ta yuyu be yuyu 'i losipwedi, ta gudara 'i 'ewena, ga 'i sa'una gamwagamwanaia yuyu 'erua yauyauna mwatuidia. Ta ni'atu gudara 'i loe'abidi, ga 'i 'ebesinedi me Pilisitia 'idi witi tootoorona 'enaia, ta maibo'ana 'i gabudi, ta wate bagura olibe 'i gabudi gote 'enega.

Ta me Pilisitia si 'itena 'idi witi be 'idi olibe ni'atu si loseyedi, 'enega si enaida, "Yaita sana gete 'i guinuena"? Ta 'aidi si gwae, "Gete Samisoni 'ina guinua. Nuana 'i to'umali manuna tamana mwanena 'i 'ebwaeaena mari tai 'enaia".

Ta me Pilisitia si nuena bwasia 'arena yage gete 'i apwesa 'edia, 'enega si tauya ta tai nina manatuna si 'araegumwaridi. Ta Samisoni 'i nonona ta 'enega 'i mwa'uta limana Timina 'enaia ta boda Pilisitia 'i unuegumwaridi, manuna mwanena si gabuna.

Muriega Samisoni 'i tauya ta Itama duruina 'ena 'i lo'asa. Ta me Pilisitia si tu'e Yuda 'ina senaia, ga 'edia si losaia. Ta me Yuda si enaia, "To'ase manuna wa tu'ema 'emaia"? Ta "To'ase nuanuami be 'a da 'ebwaemi?" Ta si e 'isedi ta si gwae, "Abo'ama 'a mai sabi yona Samisoni, ta 'ena 'a da guinua nadigega ni'atu 'i guinua 'emaia".

'Enega me Yuda si enaia Samisoni 'enaya, "Ni'atu 'u mwaratoni me Pilisitia si loiloinema? To'ase manuna 'oio 'u giegamwasoaridi ga 'idi tomota 'u loeloemwawasidi? Manuyo 'abo'ama 'a elo'uia. Ta 'enega gete tuga 'a da yonio be me Pilisitia 'edia 'a da 'ebwaeaeamu, be 'enega 'a da bobo'ana". Ta Samisoni 'i gwae, "Eguma wa onaupaupa 'eguya be gea'abo wa unuunugu, ta mayawasigu tuga wa da 'ebwaeaeagu me Pilisitia 'edia, ya da tagwara be wa da yonigu".

Ta nadigega si onaupaupa 'enaia, ta 'enega Samisoni 'i tagwarena nimadia ga aupu auaunega si yonina. Ta me Pilisitia si 'itena Samisoni nina 'i meemai ta yoniyonina tuga, ta wate me Yuda nima-diega si tagwarena, ta 'enega si gwausoara sinabwana. Ta nigea si mwaramwaratoni yage nina 'i abe 'i apwesa 'edia. Manuna Samisoni 'i apwesa gamwagamwanidia, ta aupu auauna 'atua imo gabuga-buna 'aweyega, ga nimanega si sagu. Ta bare'uyega ase 'asemwauna 'i 'ewena, ta gote 'enega tomota 'adi yau wani tausana 'i unudi. Ta muriega wari 'ebweuna 'i edalena gote manuna, ta gete wari nina:

*"Ase 'asemwauna 'enega siwa 'ebweu, siwa 'erua
Ase 'asemwauna 'enega tai wani tausana ya unudi".*

Ta yage gete murinaia Samisoni 'i tauya me Pilisitia 'idi 'asa sinabwana 'ena, 'ana esana Gesa. Ta 'asa gote 'asa sinabwana ta si 'ari pitena gurewega. Ta me Gesa si lobena Samisoni 'idi 'asaia 'i miami ta 'enega 'idi 'asa 'ana 'awa maibo'ana si gibodedi, ta si nuena ni'atu Samisoni si giyaina 'asa soranaia. Ta boiboia, Samisoni 'i tooro ta 'asa 'ana 'eberugu 'auboda, ta 'ana 'ora 'erua 'i giyaidi, ta 'i 'ewedi, sa'u barabara ma'edi, ta 'aaranaiia 'i sa'udi, ta 'oia Ebironi matanaia debanaia 'i sa'udi. Ta gote 'ana 'edasora tweniti maila.

Ta muriega Samisoni waine 'ebweu wate 'i 'itena Pilisitia wainena ta 'ana ita bobo'ana 'ena, ta 'i obobomena. Waine gote 'ana esana

Dilaila. Ta me Pilisitia 'idi 'inapwanao si mai ma'ula Dilaila 'ena, ta si gwae, "U da 'ebesa mane 'ena Samisoni 'ina waiwai sinabwana 'i miami, ga 'u da eonema, be 'enega 'a da yonina be oona 'i da nua. Ta 'eguma 'u simana 'ai'aila 'emaia siliba sinabwana 'a da 'ebwaeyo".

Ta Dilaila 'i e'awaonaona Samisoni 'enaia ta 'i 'ebesa 'arena Samisoni 'i ewaiwai wawasae. Ta Samisoni 'i eonena, "Abo si yon'gu marakwa mwari'oasidi sebeni nigea yadayadanega be ya da taba be 'igu waiwai nadigega mari tai 'ina waiwai". Ta 'enega marakwa nina si 'ebwaena waine 'ena, ta Samisoni 'i 'eno'eno ga 'i yonina. 'Enega 'i bwau, "Samisoni, Samisoni, 'u da tooro. Me Pilisitia si mai 'emuya". Ta Samisoni 'i tooro, ta marakwa 'i upedi 'atua marakwa imo 'i eupena 'eguma 'aweyega si eiedina.

Ta Samisoni 'i eonena, "Barae auaunega si da yonigu. Nate barae auauna ta nigea 'ebweu guinua 'ediega si guiguinua. Be 'enega ya da neneta". Ta 'enega tuta nina Samisoni 'i 'enomwataia Dilaila barae auaunega 'i yonina. 'Enega 'i bwau nadigega gim tuta, "Samisoni, 'u da tooro. Me Pilisitia ni'atu si mai 'emuya". Ta Samisoni 'i tooro, ta barae nina 'i upedi 'atua marakwa.

Ga 'enega Dilaila 'i e'awaonaona limana 'ena, ta 'ena Samisoni 'i gwae, "Abo debagu petana sebeni kaiwe ma'iyana 'u metaiaina ya da neneta". Ta waine 'i metaiaina 'etoiaina ma'iyana, ga 'i eonena "Samisoni, 'u da tooro. Me Pilisitia ni'atu si mai 'emuya". Samisoni 'i tooro, ta kaiwe 'ana 'etoiaina, meta ma'iyana 'i 'ewena, manuna 'ina waiwai maibo'ana 'i miami 'enaia.

Ta 'enega Dilaila 'i eonena, "Mwa'adega 'u ona esa 'aene 'u obobomegu, ta tuta yauna 'u kabokaboegu tuga"? Ta waine 'i gewa-gewana 'enaia, ta 'i'iminia. Ta muriega Samisoni 'atena maibo'ana 'i simanena 'enaia. 'I gwae, "Abo'agu Nasiraiti Eaubada 'ena sinagu gamwanega. Ta 'enega nigea 'ebesui 'ebweuna debagu 'ena 'i mai. 'Abo si suigu, ga 'igu waiwai 'i da pilisinegu be ya da neneta nadigega mari tai". Ta Dilaila 'i mwaratoni ni'atu Samisoni 'i ona 'ai'aila 'enaia. Ta 'enega me Pilisitia 'idi 'inapwanao 'i bwaupedi, ta 'i gwae, "Wa da tu'ema ma'ebweuna gete, ga

'ami tarauwara wa da 'ewa. 'Atena maibo'ana ni'atu 'i simanena 'eguya ta 'enega."

Ta si mai 'ina anuaia, ga 'ari-upa 'ebweuna 'ena si miakwaia, ga Dilaila Samisoni 'i e'enoina pianiaia. 'Enega tai 'ebweu 'i rugu ga peta sebeni debanega 'i suidi. Ta wate waine Samisoni 'i 'eyabena ta 'ena 'i gwae, "U da tooro, Samisoni. Me Pilisitia ni'atu si mai 'emuya".

Ta Samisoni 'i tooro, ta nigea 'i sinasinapuna petana sebeni ni'atu si suidi debanega. 'I nuena 'ina waiwai maibo'ana 'i miami. Ta ni'atu 'ina onaupaupa Eaubada 'ena 'i pilisinena, ta 'enega Eaubada 'i pilisinena tauna. Ta Samisoni 'i neneta nadigega mari tai, ta 'ana tarauwara si ewaiwai 'ena, ta si giyaina.

Ta matana si 'eto 'iwedi, ta 'enega 'i matakebokebo. Gote 'enega si nuena 'aene gea'abo wate to'umalina 'i da guinua 'edia. Ta si sa'una anua 'ebeyona'ena, Gesa 'enaia. Ta 'ebeyona barasa 'enega si yonina. Ta 'asiata maibo'ana witi 'i idaida.

Ta Samisoni 'i miami tuta dudurana anua 'ebeyona 'enaia, ga uyauyana 'i tabwa limana, ta 'ina waiwai 'i loba limena, manuna 'i onaupaupa Eaubada ma'iyana. Ta me Pilisitia nigea si mwara-mwaratoni gote.

Ta 'asiata 'ebweuna sagari sinabwana 'ebweu si guinuena 'idi eaubada 'ana esana Deigoni 'enaia. Ta si gwae, "Ta da gwausoara Deigoni matanaia, be ta da tupuna, manuna ni'atu Samisoni 'i 'ebwa-eaena nimadaia." Ta yau wawasae si rugu anua tabu soranaia, ta 'i maa, ta bwana 'ena tai be iine tiri tausana si miami. Ta Samisoni gwama 'ebweu 'ena 'i gwae, "U da tagwaregu, be ora anua 'edia 'i miatoa ya da gitoodi, be ya da tugadara 'edia".

Ta Samisoni 'ora 'erua mwatuidia 'i tootooro, ga 'i sidasida Yeoba 'enaia. 'I gwae, "Inapwana Eaubada Ye, 'u da nua 'i'isigu, ta 'u da giewaiwaiyegu gete ma'ebweuna tuga, be 'enega matagu 'erua manudi 'agu nebu ya da loba".

Ta Samisoni 'ora 'erua nidi 'edia 'i tugadara 'i giyaidi, ta 'ebwe-

una atainega ta 'ebweu gegeuminega. Ta 'i gwae, 'Ya da mwawasa me Pilisitia nidi ma 'edi'. Ta anua, 'inapwanao ta tomota yauyaudi 'ena si miami 'i 'auyaidi. Ta 'enega tomwawasa 'i unudi 'ina mwawasa 'ena yau wawasae, ta taudi 'i unudi tuta 'enega 'i bobo 'ana nigea yau wawasae.

Ta me Pilisitia si matauta sinabwana tuta nina tetera gete si nonona 'idi 'asa sinabwana manuna. Ta Samisoni tasinao ta tamana 'ina susu maibo 'ana si mwa 'uta, ta Samisoni kokoana si 'ewatu 'eyena, ta si sa 'una 'idi senaia. Ta gote 'enega tuta dudurana 'i gumwara ta me Pilisita nigea si tootoo be si etoloina me Isireli 'edia.

Samisoni 'ina tomota 'i lemedi. Ta 'eguma 'ina tomota 'i nugawedi ta nigea 'i emiemisa 'ina waiwai namo, 'ina guinua ta 'ina lema 'i da sinabwa. Samisoni ma 'ina loegesi. Ta tuta murinaia Eaubada 'ina lema 'i 'ebesa ga 'i lobena, ta Eaubada Samisoni 'ina guinua 'enega 'i e 'are be me Isireli 'i li 'amidi me Pilisitia 'idi loinega.

TETERA 13.

TOKWARUI 'INA ANUA TABU 'ASA DANIL 'ENAIA, TA 'ANA TOTARIA.

Buki Tabu: Toloinao 17:1 'enega ga 18:31 'enaia.

Tuta nina toloinao si loina Isireli 'enaia, tai 'ebweuna 'ana esana Maika 'i miami Ipireimi 'oiadi 'edia, ta 'eda sinabwana serabenaia. Ta 'asiata 'ebweuna sinana 'ina mani sinabwana, ta siliba, 'i 'ebesa yogenena, ta 'enega 'i mwaratoni ni 'atu tai 'ebweuna 'i 'ipwarina. Ta to 'ipwara nate tauna natuna Maika.

Ta muriega Maika sinana 'i eonena, "Mani nina manuna 'u enaida 'i miami 'eguya'. Ta 'enega 'i gwae, 'Natugu, obohoma 'i da lobena Yeoba 'enega". Ta mani nina 'i 'ewena natuna 'enega, ga wate 'i 'ebwaea limana 'enaia, ta 'ena 'i gwae, "Mani gete Yeoba 'ina mani. Ta ya da 'ebwaeyo be 'enega 'oio Yeoba 'ina guinua manuna 'u da 'ewa".

Ta Maika mani nina 'i 'ewena ta nigea 'i tautauyena tabenakeli 'enaia, 'asa Sailo 'enaia. Ta esia, 'i sa 'una gaeba 'ena ta 'awesabelulu 'ena 'i sa 'una ga 'i dogo. Ta muriega tokwarui siliba 'erua 'i guinuedi gote 'enega. Ta tokwarui nidi 'i etoorodi 'ina anuaia, ta natuna 'ebweuna 'i e'oroina be 'enega 'i etotaria tokwarui nidi 'edia. Ta 'enega 'ina anua 'i gibubuna ta 'i e-anua tabu tokwarui 'erua nidi manudi.

Ta 'asiata 'ebweuna tai 'ebweuna 'i tautauya 'edaia, ta Maika 'i 'itena, ta 'ana 'oama 'enega 'i mwaratoni tai gote totaria, goma Libai tuga. Ta 'i bwauyena ta 'i enida mwa'o 'i tautauya. Ta tai gote 'i gwae 'aene 'i tautauya sabi 'ebesa 'ina guinua.

Ta 'enega Maika 'i eonena, "Oio ma'iyagu ta miami, be 'u da e-totaria 'igu anuaia. Ta 'abo'agu 'amu masura, be 'imu 'ebe'eno ya da 'ebwaeyo. Ta wate yakwara 'ebweuna 'ebweuna 'amu 'oama 'ebweu ta siliba 'adi yau sanau".

Ta goma Libai 'i gwausoara ona gote manuna, ga 'i tagwarena guinua gote manuna. Ta Maika 'i nuena 'aene Eaubada 'i da gwau-soara sinabwana tauna manuna, manuna eaubada 'erua si miami 'ina anuaia ta wate 'adi totaria. Tauna nadigega yaudi me Isireli ni 'atu 'i nuapupurena be gea'abo Yeoba Eaubada taudi tokwarui 'edia si bwagobwago 'atua Eaubada 'ena 'i da obobomedi.

Ta tuta gote 'ena susu Dani si miami me Pilisitia tupitupidia. Ta tuta yauna me Pilisitia nidi si gewagewana 'aene tupwana 'idi bare'u si da 'ewa manuna 'adi boda ni 'atu 'i sinabwa ta 'idi bare'u ni 'atu 'i gidara ta nigea sawesawedia.

Ta 'ebweu tuta me Dani tai nima si etunedi mari esena 'enaia sabi yausa. Ta tai nidi si 'ebe'ebesa mwatui bobo'ana. Ta si mai Maika 'ina anuaia, ta 'i 'au'ewaruguyedi nadigega tomota 'idi bubuna to'adau 'edia gimi tutaia.

Ta sitenima nidi si rugu 'ina anuaia. Ta totaria nina si 'itena ga si mwaratonina, manuna si gimi 'itena 'ina sena tauna 'enaia. Ta si enaida 'arena 'i miami anua gote 'ena, ta tai nina 'i eonedi 'aene ni 'atu 'i etotaria Maika manuna. Ta 'i 'au'ewedi ga anua tabu 'i

e'itedi, ta 'ina tokwarui be 'ina gwegwe esaesa wate. Ga muriega 'i taria manudi, ga 'i sida manudi.

Ta sitenima Maika 'ina anua si pilisinena ga si tauya dadana sena yauna 'edia. Ta si mai sena 'ebweu 'enaia, 'oyaia 'i miami tuga, ta wewerupwa sinabwadi serabedia. Ta 'asa gidarina 'ebweuna si lobena 'ana 'esana Leisi. Sena gote 'ana tomianao nigea me Isireli ta esia me Saidoni. Ta 'idi 'asa sinabwana 'i mia 'edasora wawasae 'ediega, ta 'enega nigea 'adi tolemamo sena gote 'enaia.

Ta sitenima si ila limana 'idi senaia, ta yage yauna ni'atu si 'itena si simanedi. Ta si gwae, "Ni'atu esena bobo'ana 'ebweuna 'a lobena. Bwa'a bobo'ana, ta bwasi sinabwana. Ta nigea pwaru yau wawasae. Ta da tu'e be ta da 'ewa, be 'ena ta da lo'asa."

Ta 'enega tupwa sinabwana susu Dani 'enega si tu'e. Ta tai sikisi anaredi tolosaia ma'ediao. Taudi 'idi gwegwe saia maibo'ana si 'ewena. Ta si mai Maika 'ina anua serabenaia, ga toyausa 'ebweu 'i gwae, "Wa 'ita. Anua gote 'ebweu 'ena, 'ebetaria 'i miami, ta tokwarui 'erua silibega si gibubudi. Gete 'enega wa da nuanua to'ase wa da guinua?"

Ta 'enega sitenima si mai limana Maika 'ina anua 'ena, ta tolosaia sikisi anaredi nidi si tootooro 'edaia. Ta 'i abe anua tabu nina 'ina gwegwe maibo'ana si da 'aara apwesei, ga goma Libai 'i enaida 'edia, "To'asa wa guiginua 'omi?"

Ta 'ebweuna 'i eonena, "To'ase sana gote 'emuya? 'U da enono be ma'ema ta da tauya. 'I bobo'ana wawasae 'emuya 'u 'etotaria 'ebweu tai 'ina anua 'enaia nai 'u etotaria 'ebweu susu Isireli 'enaia?"

Ta totaria nina nigea 'ebweu to'ase wate 'i da ona. Ta esia totaria 'ana 'oama maibo'ana be anua tabu 'ina gwegwe siliba maibo'ana, be tokwarui 'erua nidi si 'ewedi, ga me Dani ma'edi si tauya. Ta muriega Maika 'i ila 'ina anuaia, ga 'i 'itena yage yauyauna ni'atu si 'ipwaridi 'ina anuega.

Ta 'enega Maika gosenao 'aina 'i bwauegogonedi, ga me Dani si pilimuriedi. Ta si mai serabedia, ga si bwau. Ta Dani tubunao si nonodi ta Maika 'ena si gwae, "Mwa'adega 'omi, boda nadigega wa egogonama?"

Ta Maika 'i gwae, " 'Igu tokwarui ya mweruruidi, ta 'igu totaria wa 'ewedi, ga wa tauyedi, ta nigea 'ebweu wate 'igu yage? Ta 'eguya wa ona, Mwa'adega 'oio? "

Ta Dani tubunao si e'isena ta si gwae, " 'Imu ona 'u da 'ita 'i'isi 'abona nai tai gamwgamwasoaridi si unuyo ta yawasiyo 'u loseyena".

Ta Maika 'i 'itena me Dani pwaru yau wawasae, ta si ewaiwai sinena, ta 'enega 'i ila 'ina anuaia. Ta me Dani si tauya ga Maika 'ina tokwarui 'erua be 'ina totaria si tauyedi wate. Ta si apwesa Leisi 'ena ga 'asa si 'ewena ta 'ana tomianao maibo'adi si loemwasasidi. Ga 'enega 'asa si 'abilimena, ga 'ana esana si gibunina ta 'aene Dani.

Ta nada anua tabu 'ebweu si 'abina ga soranaia tokwarui siliba 'erua nidi si etoorodi, ta goma Libai nina 'i etotaria 'ena. Ta, wa 'ita, totaria nina Mosese tubu'ai'ailina. Gote nadigega me Isireli 'idi sinabwa tapwaroro kabokabo 'ena. 'Epata 'etoi nigea si gumwagumwara, ga Mosese tubu'ai'ailina 'i etotaria tokwarui 'edia. Ta yaudi si mai anua tabu gote 'ena 'asa Dani 'enaia, manuna Tabenakeli 'ai'aila 'i miami Sailo 'ena, ta nate 'edasora wawasae. Ta 'enega taudi wate si sinabwa tapwaroro kabokabo 'ena. Gote nadigega me Isireli yaudi Yeoba Eaubada si pilisinena, ta gote nadigega 'ina gamwasoara 'ena si rugu.

TETERA. 14

RUDI BOASA 'INA BAGURAIA 'I LO'ELA-
'ELAGA.

Buki Tabu: Rudi, 'upwa 1 : 1 'enega ga 4 : 22 'enaia.

Toloina 'idi tutaia Isireli 'ena, tai 'ebweuna 'ana 'esana Elimileki 'i miami susu Yuda 'edia, ta 'asa Bedileema 'enaia. Ta mwanena 'ana esana Neomi. Ta natudi me 'olotona 'erua 'edia si miami. Ta 'adi esana Maloni be Kilioni. 'Aina tuta taudi sena Yuda 'ena si miami yakwara 'aina nigea si sesoi bobo'ana, ta tagwara 'ana tuta 'i dudura wawasae. Ta 'enega Elmileki gote mamwa-

nena be natudiao si tauya sena Moabi 'enaia, ta nāda si lo'asa.

Ta yakwara teni si miami sena gote 'enaia. Ta tuta gote 'ena Elimileki nina 'i mwawasa. Ta wate natudiao nidi si ai, Moabi iinedi ma'ediao. Ta waine 'ebweu 'ana esana Opa, ta 'eruena 'ana esana Rudi. Ta natudiao nidi wate si kwaia. Ta 'enega Neomi, be Opa be Rudi taudimo si miami, ta sitetoi kwabura tuga.

Ta Neomi 'i nonona Yeoba sesoi bobo'ana ni'atu 'i tagwara limedi susu Yuda 'enaia, 'enega 'i tooro sabi ila 'ina senaia, ta 'ina 'asa Bedileema 'enaia. Ta Opa be Rudi si obobomena, ta 'aene si da 'oayabuna ga Bedileema 'ena ma'ena si da miami. Ta Neomi 'edia 'i gwae, "Kagutoki sinabwana 'imi nuanua bobo'ana gete manuna. Ta ya nuena 'i bobo'ana be wa ila 'imi anua 'edia, manuna sena Yuda nigea nadigega sena Moabi, ta tomota 'idi bubuna dumadumana." Ta wate 'i gwae lawanao 'edia, "Yeoba 'i da 'atenua'ole'oleyemi nadigega 'imi guinua tomwawasa 'edia ta 'eguya. Ta Yeoba 'i da tagwara be wa da eyawai'ata, 'ebweuna 'ebweuna mwanena 'ina anuaia." Ga 'i 'awamuidi ta sitetoi si dedoi. Ta siterua si eonena, "Gea'abo ; ta ma'iyaio ta da ila 'imu susu 'edia."

Ta Neomi 'i gwae 'edia, "Gea'abo sa'i. Ni'atu 'abo'agu kaikai-yaregu, ta 'omi gomagweine 'atua, 'Enega wa ila ta 'imi tomota gamwagamwanidia wa da gwausoara."

Ta 'enega Opa 'i 'awamuina ga 'i ila 'ina tomota 'edia. Ta Rudi nigea nuanuana be 'i pilisinena. 'I gwae, "Gea'abo 'u eonegu 'aene ya da pilisineyo, ta aene ya da ila ta gea'abo ya murimurieyo. 'Ena 'u da tauya, ya da tauya ta 'enega; ta 'ena 'u da 'eno ya da 'eno wate: 'imu susu 'igu susu, ta 'imu Eaubada 'igu Eaubada." Ta wate 'i gwae, "Ta 'ena 'u da mwawasa ya da mwawasa ; ta 'ena si da sa'ugu".

Ta Neomi 'i 'itena Rudi 'i pa'ara 'ina nuanua gote 'ena, ta 'enega nigea wate 'i da 'etobodena. 'Enega siterua si tautauya. Ta si tauya 'Ora Mwawamwasina serabenaia, ta Yoridani si gaiobarena, ga si tu'e 'oyaia, ga muriega si apwesa Bedileema 'enaia. Neomi

yakwara teni 'i miami Moabi 'ena, ta gosenao si gwausoara 'ina ila manuna. Ta si gwae, "Nai gete Neomi nina mamwanena si tauya Moabi 'enaia."

Ta esana nina Neomi 'ana gibui "bobo'ana", nai "dibidibi". Ta Neomi 'i gwae, "Gea'abo wa eesegu Neomi, ta Mera esia, manuna Yeoba yawasigu 'i giedalelena. Ya apwesa maamaagu, ta Yeoba 'i me'elimegu 'asaia kakaegu." Mera 'ana gibui "dalele" nai 'maiyyu'. Ta Neomi 'i nuena esana gote 'i lobwenena. Ta tuta muriega 'ena 'i da mwaratoni 'ana esana 'ai'aila Neomi, manuna yawasina 'i da bobo'ana 'enaia.

Ta tuta gote tai 'ebweuna 'i miami Bedileema 'ena 'ana esana Boasa. Tauna toesaesa sinabwana, ta 'ina bare'u sinabwana, ta 'ediega 'ina sesoi 'i loba, ta sesoi sinabwawawasae ta 'enega. Ta tauna Elmileki 'ina bu'una 'ebweuna.

Ta sesoi 'ana tutaia me Isireli 'idi bubuna 'ebweuna si nua 'i 'isina tuta yauyauna. Tubuau si sesoi, ta witi nai baali tolobwadi si 'upwa ga si bwagilidi. Ta tolobwa 'aina tuta yauna si pilisinedi. 'Enega togomabeso si mai be gote si lo'ela'elagani. Ta 'aina tuta tupwana 'i be'u bwagila 'enega, ta gote wate si pilisinena manudi. Ta tuta nina Neomi be Rudi si ila Bedileema 'ena baali si sesoni. Ta 'enega Rudi 'i tauya baguraia sabi lo'ela'elaga baali gote to sesoi si pilisinenena. Ta 'i tauya ga Boasa 'ina bagura 'ena 'i lo'ela'elaga.

Ta Boasa 'i apwesa 'asega sabi 'ita 'ina toguinuao 'idi guinua. Ta 'edia 'i gwae, 'Yeoba ma'emi wa da miami.' Ta 'ena si ona limana ta si gwae, 'Yeoba 'i da ona obobomeyo.' Ta Boasa 'i sakowasi dadana ga Rudi 'i 'itena, 'enega 'i enaida, 'Ta yaita 'ina gomagweine gete?' Ta tosesoi 'idi toloina 'i e'isena ta 'i gwae, 'Tauna gomagweine nina Neomi ma'iyana si mai Moabi 'enega. Boga 'i sida 'aene ya da tagwara be 'i da lo'ela'elaga 'imu bagura 'enaia, ta gote 'enega ga batua tosesoi 'i murimuriedi. 'Enega Boasa 'i tauya Rudi 'ena, ta 'i eonena, 'Natugu, 'U da nono. Gea'abo 'u tautauya mari bagura 'ena, ta bada tuga 'igu gomagweine ma'emwao wa da miami. Gea'abo yaita 'i gitogitooyo.

Ta 'eguma tona'aio 'iyapasa, 'ida bwasi 'enega 'u da numa, nate 'igu tubuauyao ni'atu si gonina.'

Ta Rudi 'i kopukopu Boasa matanaia ta 'i lokagutoki 'ena 'ina oboboma 'enaia, manuna tauna to'u'umara ta nigea Isireli wainena. Ta Boasa 'i gwae, 'Abo'agu ni'atu ya nonona 'imu oboboma lowa ga tuta gete 'ena Neomi 'enaia, ta ya nonona 'imu tomota 'u pili-sinedi ta ma'iyao wa mai sena gete 'enaia. Yeoba 'imu guinua 'i da e'isa ta tamapu 'ai'aila Yeoba Isireli 'ina Eaubada 'i da 'ebwa-eyo, tauna papenao 'edia 'u mai sabi mia yauiyaukwinaia'.

Ta 'asu'ole'olea yauiyadi si miatoa sabi e'ai, ta Boasa baali mesomesona 'i 'ebwaena. Ta 'ina tosesoi 'edia 'i gwae, 'Bwagila gamwagamwanidia 'i da lo'ela'elagana, ta 'aina bwagilega wa da lisi manuna, ta wa da pilisinena be 'i da lo'ela'elagana.'

Ta boiboia Rudi 'i tauya Neomi 'ena ga baali nina 'i lo'ela'elaganina 'i e'itena. Ta 'ena 'i simana 'aene Boasa 'ina baguraia 'i lo'ela'elagana. Ta Neomi 'i gwae, 'Tai gote 'ida susu serabenaia ta 'ida bu'una 'ebweuna. 'Ina baguraia 'u da miami ga sesoi 'ana laba 'enaia.'

Ta ni'atu si sesoi ga masura Boasa 'i guinuena 'ina toguinuao manudi, sea 'ebesabutuna 'ena. Ta ni'atu si e'ai ga Rudi 'i tauya Boasa 'ena nadigega Neomi 'i eonena, ta 'ena 'i gwae, 'Oio mwanegu be Elimileki 'idi bu'una 'ebweuna. Nigea nai 'u da guinua bobo'ana 'emaia taudi manudi?'

Ta Boasa Rudi 'i obobomena, ta tuta gidarinamo 'i gumwara ga ma'iyana si ai. Ta Neomi be Rudi si tauya Boasa 'ina anuaia. Ta 'enega Neomi yawasina nigea 'i dalele 'enaia, ta dibidibi esia.

Ta natuna me'olotona 'ebweu 'i tubua Rudi be Boasa 'edia, ta si eesena Obedi. Ta muriega Obedi nina 'i sinabwa, ta tauna natuna me'olotona 'i lobena, ta 'ana esana Yesi. Ta Yesi gote Debida tamana. Ta 'enega ta 'ita Moabi wainena tubuna 'enega Isireli 'idi kini si apwesa.

TETERA 15.

GWAMA GIDARINA MA'ANA KOTU LINENI
TETERINA.

Buki Tabu: 1 Samuela 1:1 'enega ga 3:21 'enaia.

Samisoni, tai waiwaina nina, me Isireli 'idi toloina tatinina. Ta tai 'ebweu 'ana esana Ilai 'i muriena be 'i etoloina potinina. Ilai gote wate totaria sinabwana Eaubada 'ina anua tabu 'ena Sailo 'ena. Ta tuta nina Ilai 'i etoloina tai 'ebweuna 'ana esana Elikana 'i miami Rama 'enaia, ta sena 'oiaia 'ena, Ipiremi 'ina bare'u 'enaia. Ta tauna mwanena 'adi yau 'erua. Nadigega tuga yaudi si bubuna tuta gote. Ta mwanena 'ebweuna 'enega natunao 'i lobedi, ta 'eruena 'enega nigea 'ebweu gwama 'i da lobena. Waine 'eruena gote 'ana esana Ana.

Ta yakwara 'ebweuna 'ebweuna 'ena, Elikana ta 'ina anua 'ana tomianao si tu'e Sailo 'ena, ga nada Eaubada matanaia si bwagobwago. Ta Elikana 'ina 'asa 'ana 'edasora Sailo 'enega pipitini maila. Ta yakwara 'ebweuna 'ena, Ana 'i sidasida Eaubada 'enaia, ta 'igwae, "Inapwana Ye, 'u da 'atenua 'ole'oleyegu, ta natugu me'olotona 'u da 'ebwaegu, ta Yeoba 'ena ya da 'ebwaena 'ina 'asiata yauyauna manuna".

Ta Yeoba 'ina sida 'i nonona ga natuna me'olotona 'i 'ebwaena. Ta si eesena Samuela. Ta esana gote 'ana gibui, "Yeoba 'enega si eonena." Manuna Ana 'ina sidasida Yeoba 'ena 'enega 'i lobena. Ta gwama gidarina tuga Ana 'i 'au'ewena ga 'i tauyena Ilai, totaria sinabwana 'ena. Ta 'ena 'i gwae 'Ena'i, lowa bada ya tootooro ga ya sidasida. Ta gwama gete manuna Yeoba 'ena ya sida ni'atu 'i 'ebwaegu. Ta 'abo'agu ya onaupaupaena Yeoba 'ena 'ina tuta maibo'ana manuna. 'U da tagwara be 'emuya 'i da miami ta Yeoba 'ina anua 'ena 'i da sinabwa.'

Ta 'enega gwama nina 'i miami Sailo 'ena ta Ilai ma'iyana si miami anua naia 'ebweuna 'ena, ta anua Tabenakeli serabenaia.

Ta 'i sinabwa tupwana ga Ilai 'i lemena Tabenakeli 'ina guinua yauna manuna. Maiare 'i lo'eabidi, ta Tabenakeli 'ana 'awa 'i

gigegedi, ta mari yage wate 'i guinuedi sabi lema Ilai. Ilai nina ni'atu 'i etai sinabwa ta matana tupwana si umauma.

Ta Ilai 'i gwausoara sinabwana Samuela manuna. Manuna Ilai natunao si etotaria ta 'idi bubuna maibo'ana nigea bobo'ana. Ilai nigea 'i e'ita 'ai'ailedi tuta nina si egwama ta 'enega, ta nigea 'i sapisapidi 'idi loegesi manudi. Ta 'enega 'ina lolina bobo'ana ta 'ina ona bobo'ana nigea si 'ama'amaibedi, ta Yeoba 'ina guinua si guinua besobesoena. Ta Ilai nuana 'i mwau wawasae natunao 'idi to'umalina yauna manudi, ta nigea sawesawenaia be tauna 'i gieparuparyedi. Ni'atu 'i etai sinabwa ta 'enega.

Ta ni'atu tuta dudurana 'i gumwara ga Yeoba nigea 'i onaona tomota 'edia nadigega 'i onaona Mosese be, Yosua be, Gidioni be, 'edia. Ta me Isireli yaudi nuanuadi be Yeoba 'edia 'i da ona nadigega gimi tutaia.

Ta boiboi 'ebweuna Samuela 'i 'eno'eno 'ina 'ebe'eno 'ena. Tuta gote 'i miami 'ina anua naia 'ena ta tabenakeli serabenaia. Ta 'enana 'ebweuna 'i nonona, ta 'ana esanega 'i bwaunya. 'Enana gote Yeoba 'enana, ta Samuela nigea 'i mwaramwaratonina tuta gote.

Ta Samuela 'i bwau, "Abo'agu", ga 'i pili Ilai 'enaia, ta 'ena 'i gwae, "Abo'agu, 'u bwauyegu ta 'enega." Ta Ilai 'i gwae, "Nigea ya bwaubwauyeio. 'U da 'eno limana." Ta 'enega 'i tauya ga 'i 'eno'eno. Ta wate 'enana 'i nonona. 'I gwae, "Samuela! Samuela!" Ta Samuela 'i tooro manini ga 'i pili Ilai 'ena ta 'i gwae, "Abo'agu. 'U bwauyegu ta 'enega."

Ta Ilai 'i gwae, "Nigea. 'Abo'agu nigea ya bwaubwauyeio. 'U da 'eno limana." Ga Samuela 'i tauya ta 'enanana 'i nonona limana. Ta 'i tooro ta 'i nuena gote Ilai tuga 'i bwaubwaunya. Ta 'enega 'i tauya 'ena. Ta tuta gote Ilai 'i mwaratoni Yeoba gwama gote 'i bwaubwaunya. Ta 'enega 'i eonena, "Samuela, 'u da tauya, ta 'u da 'eno. Ta 'eguma 'enanana 'u nonolimena, 'u da gwae, Yeoba, 'U da ona; 'imu ari'e 'i nonona ta 'enega."

Ta 'enega Samuela 'i tauya, ga 'i 'eno'eno. Ta nigea 'i 'eno-enomwataia. Ta esia, 'enana nina 'i miayamwena.

Ta 'i nonona, ta 'atua 'ebweuna nigea 'i 'ita'ita 'ina 'ebe'eno serabenaia 'i tootooro ta 'i bwaubwau, "Samuela, Samuela!"

Ga Samuela 'i gwae, "Inapwana, 'u da ona. 'Imu ari'e 'i nonona ta 'enega."

'Enega Eaubada Samuela 'ena 'i gwae, "U da nono. 'Abo-'agu Ilai natunao 'idi to'umalina ni'atu ya 'itena. Ta ya 'itena tamadi nigea 'i sapisapidi 'idi to'umalina manuna. Ta 'enega Abo-'agu gete tuga 'idi to'umalina gote manuna ya da sapidi, ta yauyaudi teteridi si da nono, ta nuadi 'i da owana."

Ta Samuela 'i miami 'ina 'ari'upa 'ena ga gonagonaia. 'Enega 'i tooro, ta 'ina guinua 'ena 'i tauya nadigega 'asiata 'ebweuna 'ebweuna 'i guiginua. Ta nigea 'ebweu to'ase 'i onaona yage nidi Yeoba 'i eonena boiboia.

Ta muriega Ilai 'i gwae, "Samuela, natugu, yage nidi Yeoba 'i eonemuya boiboia 'u da simana 'eguya, ta gea'abo 'ebweu to'ase 'u sa'usa'u kwaia 'aga?"

'Enega Samuela yage yauyauna 'i nonodi Yeoba 'enega 'i simanedi Ilai 'enaia. Ta 'ina ona maibo'ana 'ebenuamwau Ilai 'enaia. Ta Ilai 'i nonona 'enega 'i gwae, "Tauna Yeoba; tauna yage 'ana 'ita bobo'ana 'enaia 'i da guinua."

Ta tetera gete 'i sinabwa sena maibo'ana 'ena ga yaudi si mwaratoni Yeoba ni'atu 'i onaona 'edia nadigega gimi tutaia. Ta Ana 'i nonona ma'ina gwausoara. Ta tuta gcte 'enega Yeoba Samuela 'ena 'i ona, ga Samuela Yeoba 'ina nuanua 'i simanedi tomota 'edia. Samuela 'i eparopita Yeoba manuna.

TETERA 16.

TOKWARUI 'EBWEU YEOBA 'INA ONAUPAUPA
'ANA DEDEWAGA MATANAIA 'I BE'UMWA'UTA.

Buki Tabu: 1 Samuela 4:1 'enega ga 7:1 'enaia.

Ni'atu Ilai, Isireli 'ina totaria sinabwana be 'ina toloina 'i etai sinabwa. Ta me Pilisitia si tu'ema ta me Isireli ma'ediao si losaia. Ta me Isireli yau wawasae si mwawasa, ta nigea si ewaiwai. Ta 'enega to nota 'idi 'inapwanao si gwae, "Gete 'are'ai'ailina 'enega 'abo'ada nigea ta ewaiwai saia gete 'ena. Yeoba nigea ma'eda ta 'enega Sawesawedaia be Yeoba 'ina onaupaupa 'ana dedewaga ta da 'ewenama Sailo 'enega, be 'enega Yeoba gamwagamwanidaia 'i da miami."

Ta 'enega 'aidi si tauya Sailo 'ena ga Yeoba 'ina onaupaupa 'ana dedewaga si 'ewena Tabenakeli 'enega, ta Ilai natunao 'erua ma'ediao si tauya sabi 'ita'i'isina. Ga dedewaga nina si 'aarina 'idi 'ebelo'asa 'enaia, ga yauyaudi si bwautoila.

Ta me Pilisitia si nonona ta si enaida 'arena. Ta 'ebweuna 'i eonedi 'aene me Isireli 'idi Eaubada ni'atu 'i mai 'ina boda gamwagamwanidia. Ta me Pilisitia si nonona ga si matauta, ga 'ebweuna 'ebweuna si gwae, "Oioi sa'i! Nigea 'ebweu yage gete nadigega lowa ga batua ta 'enega. Yaita sana 'i da 'etoseyeda Eaubada gete 'enega? Tauna muya yauna 'i gieapwesedi me Itipita 'edia. Ta tua tuga. Ta da 'atepatu esia, be ta da losaia be 'enega gea'abo 'abo'ada ta da e'iyabwebwe me Isireli 'edia."

Ta 'enega si losaia ma'idi waiwai. Ta me Pilisitia nidi si ewaiwai, ta me Isireli yau wawasae si loemwawasidi, ta Yeoba 'ina onaupaupa 'ana dedewaga si 'ewena ga si tauyena 'idi sena 'enaia. Ilai natunao 'erua nidi si loemwawasidi wate tuta gote.

Ta 'asiata nina si losaia, Ilai tabenakeli mata'awanaia 'i miatoa, ta 'atena 'i uyauya dedewaga nina manuna. Ta tai 'ebweu 'i pilima, ta 'ana 'oama maibo'ana 'i gisabuna, ta debanaia bwa'a tuga 'i siwena, be 'enega yauyaudi si da mwaratoni tauna tetera mwauna 'i me'ena. Ta 'i mai 'asa serabenaia, ta yaudi si 'itena ta si nonona 'aene me Pilisitia si ewaiwai, ta si dedoi sinabwana.

Ta Ilai 'i nonodi ta 'enega 'i gwae, "To'ase galalana? To'ase 'i apwesa?"

Ta tai gote 'i pili Ilai 'enaia, ta 'i gwae, "Gete tuga ya pilima

'ebesaia 'enega. Isireli si dena me Pilisitia matadia, ta 'idi tomota yau wawasae mwawasa si lobena 'asiata gote 'ena. Ta natumwao 'erua ni'atu si mwawasa wate. Ta Yeoba 'ina onaupaupa 'ana dedewaga me Pilisitia si 'ewena ni'atu."

Ta Ilai 'i nonona ona gote Yeoba 'ina dedewaga manuna, ga 'i be'u sana guigui, ga 'i mwawasa. Ta me Isireli yauyaudi si dedoi sinabwana manuna Yeoba 'ina dedewaga me Pilisitia si 'ewena.

Ta me Pilisitia dedewagana si 'ewena 'asa Asidodi 'ena. Ta gote 'idi 'asa sinabwana 'ebweu. Ta 'ena 'idi eaubada 'ena esana Degoni 'ina anua sinabwana 'ebweu 'i tootooro. Ta dedewaga nina si etoorona wate anua gote 'ena, Degoni serabenaia. (Degoni wa nua 'i 'sina 'aene tokwarui ta debana nadigega iyana debana tuga, ta tolobwana nadigega tai tolobwana) Ta gonagonaia si rugu 'idi 'ebetapwaroro gote 'ena, ta tokwarui gote si lobena, sea 'ena 'i 'eno sana mwa'uta dedewaga matanaia. Ta 'enega si etoorolimena. Ta mari gonagona si rugu limana, ta nadigega tuga Degoni nina 'i be'u sana mwa'uta dedewaga matanaia. Ta wate si etoorona. Ta wate si rugu gonagonaia, ta tuta gote si lobena, 'i 'eno'eno tuga nadigega lowa, ta tuta gote nimana be debana ni'atu si 'upwena, ta si 'enodumaduma.

Ta 'ebweu yage wate 'i apwesa 'asa gote 'ena. Tomota yauwasae si le'oasa ta lalawaa 'edia 'i sinabwa. Ta si gwae 'aene gote Isireli 'ina Eaubada 'enega. Ta 'enega dedewaga nina si etune maninina Gata 'enaia. Ta dedewaga nigea 'i miamia dudurana 'idi 'asaia, ga taudi wate si le'oasa ga lalawaa yauwawasae 'edia. Ta 'enega taudi dedewaga gote si guitoyasena, ga si etunena Ekironi 'enaia.

Ta me Ekironi ni'atu si nonona dedewaga gote manuna, ta 'enega si gwae, " 'Abo'ama dedewaga gete nigea nuanuama. Wa da etune limana 'ina sena 'enaia, 'abona nai yauyaua ta mwamwawasa."

Ta 'enega me Pilisitia si loina be 'enega dedewaga nina si ile-nawa Isireli 'enaia. Ta 'enega waga lisilisi auauna 'ebweuna 'ena si sa'una, ta bulomakau 'erua si losipwedi waga lisilisi 'enaia. Ta

bulomakau nidi natudi si susudi. Ta me Pilisitia natudi si giyai li ta bulomakau dimo si etunedi.

Ta bulomakau nidi waga si lisina 'asa 'ana esana Bedisimesi 'enaia, 'ena tomota 'idi witi si sesoni. Ta gurewa sinabwana 'ebweu serabenaia bulomakau nidi si tooro. Ga me Bedisimesi waga lisilisi auauna gote 'ina kaiwe si gesina, ta bulomakau 'erua nidi si loemwasidi ta gurewa 'ena si gabudi, kaiwe nina 'enega, 'ebwaeadaita Yeoba 'ena manuna.

Ta Bedisimesi 'ina tai yaudi dedewaga si gigegenaga soranaia si 'ita. Ta gote 'ena Yeoba 'ina loina si le'oena, manuna 'i 'etobodedi be gea 'aho tomodaita dedewaga gote si gitogitoo, ta esia totaria dimo si da gitoona. Ta 'enega muya sinabwana 'i apwesa 'edia manuna loina nigea si 'ama 'amaiabena.

Ta me Bedisimesi si matauta gote 'enega ta nigea 'ebweu to'ase si da guinua dedewaga manuna. Ta 'enega tai Kidiarima 'enega si mai ta taudi dedewaga si 'ewena, ga yakwara tweniti tuga 'i tootooro tai 'ana esana Abinadaba 'ina anuaia. Ta nigea si ilena Sailo 'ena Manuna llai 'ina mwawasa murinaia 'asa gote waborebore tuga, ta tabenakeli 'i daula, ta nigea 'ebweu tai 'i miami 'asa gote 'ena.

TETERA 17.

TOLOINA MURIMURIANA TETERINA.

Buki Tabu: 1 Samuela 'upwa 7:2 'enega ga 7;17 'enaia.

Tuta nina Eaubada 'ina dedewaga si 'ewena, ta tuta nina 'ina tabenakeli 'i be'u Samuela tubuau tuga. Ta Samuela 'i ila tamana 'ina anuaia, ta anua gote 'i tootooro 'asa 'ana esana Rema 'ena, ta 'oiaia. Ta Rema 'ena Samuela 'i lo'asa, ga 'ena 'i miami ga 'ina mwawasa 'enaia.

Samuela 'i etubuau Rema 'enaia, ta yakwara yauna nigea 'ebweu toloina 'i miami Isireli 'enaia, ta nigea 'ebweu 'inapwana 'i loinedi

Me Pilisitia esia si loinedi, ta yage yauna si 'ewedi yakwara 'ebweuna 'ebweuna 'ena. Ta tuta yauna me Isireli si nua 'i'isina Eautada 'ina dedewaga, tauna 'i tootooro me Pilisitia 'idi 'asa 'ebweuna 'ena ta 'enega. Ta wate si nua 'i'isina Samuela, manuna ni'atu si nonona teterina, ga si mwaratoni tauna Eaubada ma'iyana si onaona.

Ta ni'atu Samuela 'i etai 'enega 'i sakowasi dadana susu Isireli yauyaudi 'edia, ta Eaudada 'ina ona 'i'ebwaedi. Ta gete nadigega 'i gwae 'edia, "Abo wa 'ila Yeoba 'atemi maibo 'anega ta eaubada dumadumadi wa da 'ewayauledi gamwagamwanimiega, ta 'atemi wa da gibubu Yeoba 'ena, be taunamo 'ena wa da guinua, ta me Pilisitia nimadiega 'i da 'etoseyemi."

Ta tomota Samuela si nonona ga 'idi tokwaruizo si 'ewayauledi ga Yeoba Eaubada 'ena si bwagobwago. 'Enega Samuela tomota yauyaudi 'i bwauegogonedi sena 'ebweuna 'enaia. Ta 'idi 'ebe egogona gote 'ana esana Misipa, ta 'oiaia 'i miami 'asa Yerusalem serabenaia.

Ta nada Samuela 'i sida Eaubada 'ena tomota manudi 'aene 'idi to'umalina 'i da nuataudi. Ta tomota yauyaudi 'idi loegesi si simanedi ga si onaupupa 'ai'aila 'aene Yeoba Eaubada 'ena si da guinua ta Tauna Tebweuna 'ena si da guinua.

Ta me Pilisitia si nonona deriegogona gete manuna, ta si 'atesa 'ara 'abona nai me Isireli si tooro saia 'ena ta 'idi loina si da gutoyasena. Ta 'enega si lomanini be boda tolosaia toyausadi si etunedi Isireli 'enaia, ta 'aene me Isireli si da pa'idi ta 'enega me Pilisitia 'idi 'ebeloina 'ena si da miami.

Ta me Isireli me Pilisitia si 'itedi ga si 'atesa 'ara sinabwana. Me Pilisitia saia 'aredi, ta ma'idi sisisaia be ma'idi lawa be, ma'idi gita be. Ta ni'atu saia 'ana bubuna maibo 'ana si panaitena.

Ta me Isireli si nua 'i'isina yakwara tweniti si gumwara ga marua tamadio me Pilisitia ma'edio si losaia ta nigea si ewaiwai. Ta si nua 'i'isina nigea 'idi gwegwe saiamo, ta saia 'ana bubuna nigea si sinasinapuna. Ta si nuena nigea sawesawedia si da ewaiwai. Ta tuta gote 'ena si 'ita tu'e Samuela 'ena nadigega gwama tamana

'ena 'i 'ita tu'e, ga 'ena si sida. Ta si gwae, "Imu sida gea 'abo 'u sa 'usa 'u. Yeoba 'ena 'u da sida ataia be 'enega 'i da 'etoseyeda me Pilisitia nimad'ega."

'Enega Samuela lami 'ebweuna 'i 'ewena ga 'i 'ebwaeana Eaubada 'ena, ebwaeadaita gabugabuna 'enega, ta 'i sida toila Yeoba 'ena. Ta Yeoba 'ina sida 'i nonona.

Ta 'i abe me Pilisitia si mwa'uta me Isireli 'edia ga wedilia sinabwana 'i mai. Ta weparara ta namara si sinabwa wawasae. Ta wedilia nidi nigea si apweapwesa tuta yauna sena gote 'ena, ta enega tuta gote me Pilisitia si matauta sinabwana. Ga 'idi gwegwe saia si ulayauledi ga si dena.

Ta 'enega me Isireli 'idi gwegwe saia gote si egogoned i ga si pili-muriedi ta yaudi si loemwawaaidi. Ta 'enega me Isireli si ewaiwai wawasae. Ta 'enega me Pilisitia si pa'idi ga 'idi lina 'enega si 'etoseyedi taudi.

Ta, wa 'ita, 'asa gote 'ena me Isireli si ewaiwai wawasae gote 'idi 'ebeneneta gimi tutaia. Gote 'ena tamadiao marua si neneta me Pilisitia matadia. Ta gote 'ena me Pilisitia Yeoba 'ina dedewaga si 'ewena. Ta tuta gote Samuela gurewa sinabwana 'ebweu 'i 'ewena ga 'i etoorona 'ebesai 'ena, ta 'i eesena "Ebenisa". Nate "Yeoba 'ina lema 'ana gurewa, mai 'ana we'uwe'iyai."

Ta tuta gote 'enega ga Samuela 'ina tutaia me Pilisitia nigea si ilaila sena Isireli 'enaia. Samuela tolina epipitinina. Ta tauna tolinao 'adi 'ebelosaroa. Nigea 'ebweu wate tolina gote nadigega 'i loloina Isireli 'enaia. Ta tuta yauna 'i sakowasi dadana ta 'eguma mwa'o 'ena 'i tatauya tomota si mai 'ena ta 'ina lema si 'ebesena, manuna tauna tai bobo'ana ta 'ina guinua bobo'ana maibo'ana. Ta tuta yauna 'i ila limana Rema 'enaia. Gote 'ina 'asa tuga, ta 'ena Yeoba 'ina 'ebetaria 'i 'abina.

Ta Samuela 'i etoloina tuta dudurana, ta tomota yaudi si emisena ta si obobomena. Ta 'i e'itedi 'aene Yeoba 'ena si da bwago-bwago, ta 'idi tokwarui si da guitoyasedi. Ta Samuela 'ina tuta maibo'ana tuta bobo'ana tomota manudi. Nigea si losalosaia, ta

guguya 'edia 'i miami. Samuela nigea tolosara nadigega Gidioni. Samuela nuanuana guguya. Ta Samuela esia tai waiwaina, ta 'ina lolina lolina paruparuna ta waiwaina.

TETERA 18.

TAI TUBUTOOTORONA SI ASEYENA KINI MANUNA.

Buki Tabu: 1 Samuela 'Upwa 8:1 'enega ga 10:27 'enaia.

Samuela tai adelina paruparuna, ta ma 'ina sinasinapu. Ta 'i etai sinabwa, ta 'enega natunao 'i lincidi be 'enega si lomera lolina 'enaia. Ta Samuela natunao 'idi bubuna nigea nadigega tamadi 'ina bubuna. Ta 'ina 'eda nigea si murimuri ena. Tuta yauna nigea si bubuna paruparuna tomota 'edia. Ta 'eguma siterua si etara matadia yaita nai mani sinabwana 'i 'ebwaedi, tauna si 'awaparuparuyena. Mani 'i lolina ta nigea guinua 'ai'aila be ona 'ai'aila.

Ta 'enega me Isireli 'idi 'inapwanao si mai Samuela 'ena, ta Rema 'ena, ta 'ena si gwae, "Ena 'i, ni'atu 'u etai sinabwa, ta natumwao nigea si lololina nadigega 'oio. Ta, 'u 'ita, sena yauyaudi serabedaia si miami ma'idi Kini. 'U da tagwara be 'ebweuna 'i da ekini 'edaia, ta 'oio tuga Kini nina 'u da esinuena."

Ta 'idi nuanua gete 'ana nono nigea bobo'ana Samuela 'enaia. Nigea 'i nuanua to'umalina manuna 'aene gea'abo 'i etoloina. Ta esia, 'i nuena Yeoba Eaubada 'idi kini ta gea'abo mari kini 'ena si nonona. 'I matauta 'abo nadigega si guinua nai kini 'ena si nonona ta Yeoba 'ina nuanua gea'abo si nuanua 'i'isi. Ta 'enega Samuela 'i sida Yeoba 'ena, ta Yeoba 'i eonena, "Samuela, tomota 'edia 'u da nono tuta gete. Nigea si guigutoyasemu, ta 'abo'agu esia 'eguyega si sanaila manuna mari kini si sideni. 'U da tagwara be 'ebweuna 'edia 'i da ekini, ta nugana 'u da e'ita 'ai'ailidi be 'enega si da mwaratoni nigea si guiguinua 'ai'aila 'eguya, ta wate si da mwaratoni kini 'ina loinega yage mwau si da loba."

Ta 'enega Samuela tomota 'i bwauegogoned, ta 'edia 'i gwae, "Wa da nono. Eguma 'ebweuna 'i ekini 'emia nadigega mari tai 'i ekini mari 'ebeloina yauna 'edia, natumwao 'i da 'au'ewedi be si da guinua manuna. Ta 'aidi 'ina waga lisilisi 'ena si da tauya. Ta 'aidi 'i da giyaiddi be 'enega 'ina aruaia si da guinua, be 'ina baguraia si da guinua be 'ina gwegwe saia si da gihubu. Ta gea'abo si lemalememi. Ta 'imi bagura bobo'ai'ailidi kini 'i da 'ewa be gesenao 'edia 'i da 'ebwaea. Ta natumiao mewainedi 'i da 'au'ewedi be 'enega taudi wate si da e-iyabwebwe tauna 'enaia. Ta wate tupwana 'imi sipi be, 'imi bulomakau be, 'imi ase be 'i da 'ewa tauna manuna. Ta wa da loba 'aene tauna 'i da e'napwana 'emia, be yauyaumi wa da etoguinua tauna 'enaia."

Ta tomota yauyauidi Samuela 'ina nuanua bobo'ana si guitoyasena ta si gwae, "Abo'ama nuanuama 'ima kini nadigega sena yauyauna, ta tauna 'i da loinema be 'i da nukanema saia 'enaia."

Yeoba nuanuana me Isireli 'idi bubuna bubuna menuna, ta 'aene guguya 'aredi. Ta wate nuanuana be 'ena si da guinua ta gea'abo si sakosakowasi dadana sabi losaia. Ta me Isireli nuanuadi si da ewaiwai saia 'ena be 'enega 'idi esaesa 'i da sinabwa. Ta Yeoba 'i gwae Samuela 'ena, "Idi sida 'u da nono be kini 'ebweu 'u da esinua manudi."

Ta 'enega Samuela 'i onaupaupa 'edia 'aene 'idi kini 'i da 'ebesa, ga 'enega tomota si sawara 'idi 'asa 'edia.

Ta tuta gote tai 'ebweuna 'i miami susu Beniamina 'ena, ta 'ana esana Saula. Tauna Kisa natuna. Ta tauna tai tubutotoorona, ta 'ana 'ita gomagomabwainina. Ta tai yauyauidi 'adi dudura Saula 'aarana 'enaia. Saula tamana toesaesa ta 'ina gwegwe sinabwana ta 'ina bulomakau yau wawasae. Ta 'asiata 'ebweuna Kisa 'ina ase 'aidi si dena. Ta 'enega Saula nina 'i tauya toguinua 'ebweu ma'iyana 'aene si da 'ebesei. Ta si 'ebe'ebesa, ga si mai Rema serabenaia, 'ena Samuela 'i miami. Ta toguinua nina Saula 'i eonena ta 'i gwae, "Asa gete 'ena tai 'ebweuna 'i miami ta tomota yauyauidi si 'amaiabena manuna Yeoba 'ina tai 'ai'aila. Ta

yage yauna 'i abe si apwesa tauna 'i gimi mwaratoni. Tauna Paropita. Ta 'ena ta da tauya be 'ebwaeadaita ta da sa'u mata-naia be 'enega nai 'i da eonada tamaio 'ina ase manudi ta mane 'ena si miami tuta gete. "

Ta 'enega Saula ma'ina toguinua nina si mai Rema 'enaia, ta Samuela si enaidena. Ta si tautauya Samuela 'ena ga 'edaia si ellobaloba. Boga Yeoba 'ina tai ma'iyana si onaona ta 'enega Yeoba 'i eonena 'aene 'asiata gote 'ena tai 'ebweuna ta susu Beniamina 'enega 'i da apwesa 'ena, ta 'aene tauna tuga 'i da e-oroina kini 'ina guinua manuna. Ta wate Yeoba 'i gwae 'aene tauna 'enega 'ina tomota 'i da 'etoseyedi me Pilisitia nimadiega.

Ta Samuela tai dudurana gete i 'itena, ta Yeoba 'i eonena, ta 'i gwae, "Gete tauna boga ya gwaegwaeyena 'aene 'igu tomota 'i da 'etoseyedi me Pilisitia nimadiega, be 'i da ekini 'edia. "

Ta Saula 'i mai Samuela serabenaia, ta nigea 'i mwaramwaratoni ta 'ena 'i enaida, "Ya sida 'emuya 'u da simana 'eguya mane to'ita 'ina anua? " Ta Samuela 'i eonena, " 'Abo'agu to'ita nina. 'U da tu'e nunganiguya sena 'etaninaya 'enaia, ta ma'iyagu ta da e'ai batua. Ta 'imu ase si kwani ni'atu 'asiata 'etoi, gea'abo nuaio 'u da sa'u 'edia. Ni'atu si lobedi ta 'enega. Ta yaita manuna yage bobo'ai'ailidi yauyauna si miamia Isireli 'enaia? Nigea nai manuyo ta tamaio 'ina susu maibo'ana manudi? "

Ta Saula ona murimuriadi nidi 'i nonodi ta nigea 'i mwaramwaratoni gidarina to'ase Samuela 'i oneone. Ta 'enega 'i gwae, " 'Abo'agu nigea tai Beniamina nai, ta tamagu manatunao nigea nai Beniamina 'ina susu 'idi tai yauyaudi manatudiao 'idi gidara? 'Enega to'ase manuna 'eguya 'u ona nadigega? "

Ta Samuela Saula be 'ina toguinua 'i 'au'ewedi ga anua owaga bobo'ai'ailina 'i 'ebwaedi, ga muriega 'i 'ewena masura sinabwana 'i guinuena 'ena, ta 'ebemi nugana 'ena 'i sa'una. Ta masura bobo'ana 'i sa'una matanaia.

Ta boiboi gote Saula 'i 'eno'eno 'ari'upa bobo'ana 'enaia, ta nate anua 'etaninaia. Ta gonagonaia Samuela Saula 'ina toguinua 'i

gimi etunena, 'enega Saula ma'iyana si onaona. Ta botele bunama 'i 'ewena ta Saula debanaia 'i siwena, ta 'i gwae, "Nigea nai 'aene Yeoba 'i eoroio be 'u da etonugana 'ina egueguya 'enaia?"

Ta 'enega Samuela 'i eonena 'edaia tomota 'aidi ma'ena si da ellobaloba. Ta 'i simana 'ai'aila Saula 'ina guinua 'edia. 'I gwae, "Tuta nina 'u mai Retieli 'ina 'ari'ari serabenaia, tai 'erua 'u da lobedi, ta 'emuya si da gwae ase nidi 'u tauya sabi 'ebesedi ni'atu si lobedi, ta gete tuga tamaio 'i 'ebe'ebeseyo. Ta muriega, keigwana 'arenaia tai 'etoi 'u da lobadi. Gota mwaneyaudi 'etoi, ta palaua pulipulina 'etoi, be wate bwara-oine si da 'aari. Ta si da lokagutoki 'emuya ta palaua 'erua si da ebwaeio. Ta muriega boda paropita 'u da lobadi. Taudi Yeoba Yaruyaruana 'enega si da maa. Ta Yeoba Yaruyaruana 'i da mwa'uta 'emuya tuta gote ta 'ate auuana 'u da loba. Yage gete yauyaudi si da e'itaio 'aene Eaubada ma'iyao. 'U da tauya, ta Yeoba 'ina nuanua 'u da guinua."

Ta yage yaayauna nidi manudi Samuela 'i paropisaiena si apwesa Saula 'ena. Ta tuta nina paropitao si mai serabenaia Saula 'idi wari 'ebetupu 'i nonodi, ga tauna wate 'i wari Yeoba 'ena, ta 'i tupuna. Ta tuta gote yaruyaruana auuana 'i mwa'uta Saula 'ena. Ta 'i loba kini yaruyaruana. Ta Saula 'i ila 'ina anuaia, ta 'i simana 'aene Samuela ma'iyana si ellobaloba ta 'i simana 'ai'aila ase manudi, ta nigea 'i simasimana 'aene Samuela 'i eoroina be 'i aseyena me Isireli 'idi kini manuna.

Ta muriega Samuela tomota 'i bwauegogonedi Misipa 'enaia, ta 'i eonedi 'aene ni'atu tai 'ebweuna 'i aseyena kini manuna nadigega 'idi nuanua. 'Enega 'i gwae, "Susu Isireli 'ebweuna 'ebweuna mataguya 'i da tauya. " 'Enega si tauya nadigega, susu 'ebweuna 'ebweuna ta tai 'ebweuna 'ebweuna manatunao.

Ta susu sinabwadi Samuela matanaia si tauya, ta nigea 'ebweu to'ase 'i guiginua. 'Enega susu Beniamina 'i mai matanaia, ta tai yaudi manatudiao si tautauya, ga muriega Kisa 'i mai manatunao. Ta 'ediega Samuela Saula 'ibwaunya. Ta Saula nigea 'i miami ma'edi. Ni'atu 'i ekwaiena tauna. Ta si lobena, ga si 'au'ewa

apwesena Samuela ta tomota yauyaudi matadia. Ta Saula yauyaudi 'i sinabwasinedi. Ta Samuela 'i gwae, "Yeoba 'ina esiesinuana wa da 'ita. Nigea 'ebweu nadigega tauna tomota yauyaudi gamwa-gamwanidia. "Ta tomota yauyaudi si bwau, "Kini 'i da mia ataia."

'Enega Samuela laina yauyaudi manudi 'i emataruedi. 'I gimi emataruena kini, ta muriega tomota 'i emataruedi. Ga 'enega 'ina laina nidi Yeoba 'enega 'i 'ewedi 'i 'etoladidi buki 'ena, ta buki nina 'i sa'una Yeoba matanaia. Ta muriega Samuela tomota yauyaudi 'i etunedi ga si ila 'idi 'asaia. Ta Saula 'i ila 'ina anuaia Gibia 'enaia. Ta boda 'ebweuna Saula ma'iyana si tauya. Taudi kini 'ena si tagwaredi 'idi obobomega.

Gote nadigega me Isireli 'idi kini si gimi lobena. Yakwara tiri anaredi toloinao si loinedi ta gete 'enega kini tebweuna 'i da loinedi. Ta tomota yauyaudi nigea si gwaugwausoara kini manuna. Si gamwasoara manuna Saula be tamana tobagura tuga, ta 'adi esana nigea 'i sinasinabwa Isireli 'enaia tuta gote 'ena. Ta si enuanarua nai sawesawenaia be Saula 'i 'etoseyedi 'adi tarauwarao 'ediega. Ta 'enega nigea si 'amaiabena, ta esia si sinarina 'atedia. Ta Saula nigea 'ebweu to'ase 'i onaona 'idi guinua manuna, ta 'atua nigea 'i nuanua 'i isidi.

Printed by Rev. R. V. Grant, East Cape, Papua.

TRANSLATIONS DEPARTMENT
CANBERRA BIBLE HOUSE

